

CYNGOR SIR YNYS MÔN

ADRODDIAD I:	CYNGOR SIR
DYDDIAD:	26 CHWFROR 2015
PWNC:	CYNLLUN ARIANNOL Y TYMOR CANOLIG A'R GYLLIDEB 2015/16
AELOD(AU) PORTFFOLIO:	CYNG. HE JONES
PENNAETH GWASANAETH:	RICHARD MICKLEWRIGHT
AWDUR YR ADRODDIAD:	BETHAN HUGHES OWEN
RHIF FFÔN:	EST 2663
E-BOST:	bhofi
AELODAU LLEOL:	

A - Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau

1. CYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOLIG A'R GYLLIDEB 2015/16

1.1 Pwrpas

- Pwrpas yr adroddiad yma yw penderfynu y penderfyniadau ariannol priodol sydd eu hangen er mwyn gosod y Dreth Gyngor ar gyfer y flwyddyn ariannol 2015/16.

1.2 Crynodeb

- Nodir yn fanwl yn yr atodiadau sy'n cefnogi'r adroddiad yma y penderfyniadau a'r gwybodaeth cyllidebol sy'n ffurfio cefndir i'r argymhellion sy'n cael eu gwneud er mwyn gosod y Dreth Gyngor ar Gyllideb ar gyfer 2015/16.
- Y gyllideb o fewn yr atodiadau yw'r un a argymhellir i'w gymeradwyo.

2. ARGYMHELLION CYLLIDEB REFENIW A'R DRETH GYNGOR 2015/16

2.1 Cyflwynwyd yr adroddiad yma i'r Pwyllgor Gwaith ar 16 Chwefror 2015, lle penderfynwyd:-

- Nodi'r cyfarfodydd ymgynghori ffurfiol ar gynigion y gyllideb a'r adborth ohonynt, fel yr amlinellir yn Adran 2 ac Atodiadau 1 a 2;
- Nodi'r crynodeb o asesiad effaith cydraddoldeb ar gynigion y gyllideb yn Adran 10;
- Gytuno fod ysgolion yn cael cynnydd yn y gyllideb sy'n cwrdd ag addewid Llywodraeth Cymru ar gyfer ariannu ysgolion, fel y nodir ym mharagraff 3.2;
- Nodi'r manylion terfynol cyllideb arfaethedig y Cyngor, buddsoddiadau, pwysau ac arbedion, fel y dangosir yn Atodiadau 3 a 4;
- Nodi argymhellion y Swyddog Adran 151 bod isafswm Balansau Cronfa Gyffredinol yn cael eu cynnal ar £5m, cadarnhad o gadernid yr amcangyfrifon sy'n sail i'r cynigion a digonolrwydd y Cronfeydd Wrth Gefn Cyffredinol yng nghyd-destun y cronfeydd wrth gefn eraill a glustnodwyd;
- I gymeradwyo ac argymhell cyllideb net i'r Cyngor Sir a'r Dreth Gyngor dilynol i'r Cyngor llawn, gan nodi y bydd penderfyniad ffurfiol ar y Dreth Gyngor yn cynnwys praeseptau Heddlu Gogledd Cymru a'r Cyngorau Cymuned;
- Awdurdodi'r Swyddog Adran 151 i wneud y fath addasiadau technegol a allai fod yn angenrheidiol cyn eu cyflwyno i'r Cyngor;

- Cynnwys arbediad effeithlonrwydd 'Brecwast Ysgol' fel rhan o'r gofrestr arbedion effeithlonrwydd yn Atodiad 4. Fodd bynnag, i nodi petai ddim modd cyflawni'r arbediad effeithlonrwydd yma yn dilyn ymgynghoriad llawn (daw papur i'r Pwyllgor Gwaith diwedd Mai 2015), mae arian wrth gefn penodol mewn lle pan mae'r Pwyllgor Gwaith yn gallu cyfarwyddo'r Swyddog Adran 151 i'w ryddhau;
- Gall unrhyw gyllideb a arweinir gan y galw sydd â phwysau annisgwyl arnynt, dynnu ar y cyllidebau arian wrth gefn cyffredinol ond drwy awdurdod gan y Pwyllgor Gwaith, fel y cynghorir gan y Swyddog Adran 151;
- Cynnydd o 4.5% yn y Dreth Gyngor.

B - Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

C - Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

CH - A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

D - A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

DD - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?

Beth oedd eu sylwadau?

1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	Adroddiad y Swyddog Adran 151 yw hwn.
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu TGCh)	
7	Sgriwtini	
8	Aelodau Lleol	
9	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill	

E - Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)

1	Economaidd	
2	Gwrthdlodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	
6	Cytundebau Canlyniad	
7	Arall	

F - Atodiadau:

Atodiad 1 – Gwneud Gwahaniaeth – Canlyniadau Arolwg Strategaeth Effeithlonrwydd 2014
 Atodiad 2 – Cwrdd a'r Heriau – Atebion i'r ymgynghoriad
 Atodiad 3 – Crynodeb o'r Gyllideb Ddisymud Drafft a'r Bwlch Cyllidebol 2015/16
 Atodiad 4 – Arbedion Effeithlonrwydd Arfaethedig 2015/16

FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):

1. CEFNDIR

1.1 Dull cydgysylltiedig

1.1.1 Mae nifer o adroddiadau gwahanol ar gyfer 2015/16 yn cael eu cyflwyno i'r Cyngor yn ychwanegol at brif adroddiad y gyllideb refeniw. Mae'r adroddiadau ar wahân hyn ar fonitro'r gyllideb refeniw 2014/15, Rheoli Trysorlys y Cyngor a'r Strategaeth Cyfalaf. Er bod y manylion tu ôl i'r rhain wastad wedi bod yn 'gydgysylltiedig', mae dod â nhw at ei gilydd yn rhoi darlun clir o'u cysylltedd a'r rhyngberthynas rhwng pob un ac, yn hollbwysig, sut maent yn diwallu'r anghenion o sicrhau bod cyllid y Cyngor yn cael ei ddyrannu i gwrdd â'i flaenoriaethau.

1.1.2 Mae costau ariannu'r Rhaglen Gyfalaf yn dibynnu ar Bolisi Darpariaeth Isafswm Refeniw'r Cyngor a maint y Rhaglen Gyfalaf ei hun. Mae'r costau ariannu yn gyllideb arwahanol yng nghyllideb refeniw gyffredinol y Cyngor:-

- Mae nifer o faterion yn effeithio ar weithgareddau Trysorlys y Cyngor; yn enwedig gofynion benthyca sydd, yn eu tro, yn dibynnu ar faint y Rhaglen Gyfalaf yn ogystal â pholisïau'r Trysorlys ynghylch sut y mae'r Rhaglen Gyfalaf yn cael ei hariannu, o safbwynt 'arian parod'.

Yn gyffredinol, mae'r gyllideb refeniw wedi cael ei gyrru i raddau helaeth gan Strategaeth Ariannol Tymor Canolig y Cyngor (SATC) a oedd yn tynnu sylw at y gyrwyr allweddol ar draws grantiau Llywodraeth Cymru, costau cyllido cyfalaf, costau blaenoriaethau corfforaethol allweddol a'r angen dilynol i sicrhau arbedion cyllidebol.

1.1.3 Felly, rydym yn gofyn i'r Cyngor ystyried a chytuno y materion cyllidebol allweddol gyda'i gilydd:-

- Cyllideb refeniw gyffredinol a'r Dreth Gyngor dilynol ar gyfer 2015/16;
- Polisiau Rheoli Trysorlys a Buddsoddi'r Cyngor, ynghyd â'i Ddangosyddion Pwylllog;
- Nodi'r sefyllfa gyffredol o ran Strategaeth Ariannol Tymor Canolig y Cyngor (SATC);

2. YMGYNGHORIAD Y CYNGOR

2.1 Ymgynghoriad

2.1.1 Yn ystod haf 2014, cymeradwyodd yr Aelodau Etholedig strategaeth y gyllideb ar gyfer 2015/16 a'r Strategaeth Refeniw Ariannol Tymor Canolig (SRATC). Yn yr hydref, adolygwyd ymhellach y tybiaethau a oedd wedi eu cymeradwyo a'u mireinio yn sgil gwybodaeth ddiweddarach, ac adroddwyd ynghylch cynigion cyllideb manwl o fewn paramedrau a gytunwyd gan y Pwyllgor Gwaith ym mis Rhagfyr 2014.

Ym mis Rhagfyr 2014, cymeradwyodd y Pwyllgor Gwaith y cynigion cyllideb drafft manwl gydag SRATC wedi'i ddiweddarau, yr ymgynghorwyd arno fel a ganlyn:

- Gyda'r holl Aelodau etholedig trwy sesiwn gweithdy ar 3 Chwefror 2015;
- Gyda'r holl Bwyllgorau Sgriwtini yn eu cyfarfod ar 3 Chwefror 2015 lle bu Pwyllgorau Sgriwtini Pwnc yn adolygu eu rhannau arwahanol o'r gyllideb a Sgriwtini Corfforaethol yn crynhoi'r holl safbwyntiau hynny a sgriwteiddio cynigion y gyllideb fel pecyn cyfan;
- Gyda'r Fforwm Ysgolion ar 12 Ionawr 2015;
- Gyda Chynghorau Tref a Chymuned ar 21 Ionawr 2015;
- Gyda'r cyhoedd, drwy wefan y Cyngor yn unol â'r manylion ymgynghori sydd ynghlwm fel atodiad (1 a 2) i'r adroddiad yma.

2.2 Ymgynghoriad cyhoeddus

- Dros yr hydref, fe lansiodd y sgwrs “Gwneud Gwahaniaeth” lle gofynnwyd am sylwadau gan y cyhoedd ynghylch yr hyn y dylwn ganolbwyntio arno dros y tair blynedd nesaf er mwyn darparu gwasanaethau cyhoeddus modern sy'n addas i bwrpas. Cynhaliwyd arolwg ar-lein hefyd ac ymwelwyd â marchnadoedd, llyfrgelloedd ac archfarchnadoedd i ofyn i'r cyhoedd am sylwadau.
- Cafwyd 433 o ymatebion ar-lein, trwy lythyrau a thrwy holiaduron wyneb yn wyneb ar draws yr ynys. Wrth ystyried y rhan helaeth o'r cynigion/syniadau a gyflwynwyd fel ymateb i'r ymarfer ymgynghori, yn ogystal â'r ymarfer blaenorol a gynhaliwyd yn 2013, mae'r ymateb yn gyffredinol yn dangos bod y Cyngor wedi cyflwyno opsiynau y mae dinasyddion Ynys Môn yn cytuno'n gyffredinol â nhw. (Gweler Atodiad 1).
- Adeiladwyd yr adroddiad drafft ar sail cynnig i gynyddu'r Dreth Gyngor o 5% yn flynyddol dros y 3 mlynedd nesaf.
- Wrth bennu'r gyllideb ar gyfer 2015/16, ymgynghorwyd ar 'Cwrdd a'r Heriau' ein ymarfer ymgynghori ar y Gyllideb 2015-2016 wedi i'r Pwyllgor Gwaith gymeradwyo'r Strategaeth Effeithlonrwydd ar 15 Rhagfyr 2014. Ymgynghorwyd am gyfnod o 6 wythnos tan 23 Ionawr 2015 a rhoddwyd cyfle i ymateb ar-lein, trwy lythyr neu drwy alw i mewn i sesiynau a drefnwyd gan Arweinydd y Cyngor.
- Hyrwyddwyd ymgysylltiad a chyfranogiad trwy wahanol ffyrdd gan gynnwys, briff i'r wasg leol/ranbarthol, datganiadau i'r wasg, sylw yn y wasg leol/ranbarthol, ymgyrch trwy'r cyfryngau cymdeithasol a thrwy i Gynghorwyr hyrwyddo'r ymgynghoriad mewn gwahanol gyfarfodydd yn eu cymunedau.
- Ymwelodd Arweinydd y Cyngor â nifer o wahanol leoliadau ar draws yr Ynys (Caerdybi, Biwmares, Amlwch, Rhosneigr a Llangefni) ac mae crynodeb o'r pynciau a godwyd gan unigolion yn y sesiynau hyn hefyd i'w weld yn y dadansoddiad.
- Mae Atodiad 2 yn cynnwys yr ymatebion i'r ymgynghoriad a sylwadau gan gyrff/sefydliadau ac unigolion.
- Cafwyd 73 o ymatebion i'r ymarfer ymgynghori “Cwrdd â'r Heriau”. 6 gan sefydliadau megis Cynghorau Tref a Chymuned, 13 trwy'r sesiynau Galw i Mewn gyda'r Arweinydd a 55 o ymatebion unigol ar-lein a gyflwynwyd yn ddi-enw.
- Er bod hyn yn cynrychioli nifer fechan o ymatebwyr o gymharu gyda phoblogaeth o dros 69,000 mae'n rhoi sicrwydd ar y cyfan bod y Cyngor yn llunio ei gynigion ar gyfer y gyllideb yn unol â disgwyliadau'r dinesydd.
- Cafwyd cyfanswm felly o dros 500 o ymatebion un ai trwy'r ymgynghoriad cychwynol ar Strategaeth Effeithlonrwydd 2014-2017 neu yn ein hymgyngghoriad ar Gyllideb 2015/2016.

2.3 Cynghorau Tref a Chymuned

Roedd ymatebion a gafwyd gan Gynghorau Tref megis Biwmares ac Amlwch yn dwyn sylw at bryderon ynghylch y sector twristiaeth ac effaith y newidiadau arfaethedig ar y diwydiant twristiaeth, yr angen i'r cynigion gynnwys mwy o fanylion i ddibenion ymgynghori ynghyd â chwestiynu'r cynnydd arfaethedig yn y Dreth Gyngor.

Cafwyd adborth ychwanegol i'r cynnydd arfaethedig yn y Dreth Gyngor trwy lythyr gan Malltraeth Ymlaen a dywedodd Cynghorau Cymuned Llanfaelog/Cwm Cadnant y byddai'n well ganddynt weld cynnydd oddeutu 4-4.5%.

Ar y llaw arall nododd Cyngor Cymuned Pentraeth ei fod bron yn unfrydol bod yr arbedion effeithlonrwydd a gynigiwyd yn rhesymol o gofio'r hinsawdd ariannol y mae'r Cyngor yn gweithredu ynddo ar hyn o bryd.

Yn y cyfarfod a gafodd y Cyngor gyda'r Cyngorau Tref a Chymuned yng nghanol mis Ionawr i drafod y cynigion cychwynnol ar gyfer y gyllideb:

- Cwestiynwyd y cynnydd yn y Dreth Gyngor
- Cwestiynwyd pa oblygiadau fyddai gan y cynigion ar gyfer twristiaeth
- Gwnaed cais i adolygu'r cynnig i godi am finiau newydd yn lle rhai a gollwyd
- Cais nad yw canolfannau ailgylchu yn cau ar benwythnosau.

Yn ogystal, roedd pryder ynghylch ffioedd a thaliadau uwch ar gyfer teithio i bobl ifanc ôl-16 a goblygiadau posib buddsoddi llai yn yr Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd. Mynegwyd pryder hefyd ynghylch codi am frecwast ar ddisgyblion nad ydynt yn derbyn prydau ysgol am ddim.

3. CYLLIDEB REFENIW 2015/16

- 3.1** Cyflwynwyd y cynigion cyllideb refeniw drafft cychwynnol a'r arbedion effeithlonrwydd i'r Pwyllgor Gwaith ym mis Rhagfyr 2014, a gyflwynodd gyllideb ddrafft sefyllfa ddisymud, yn tynnu sylw at fwch posibl o £4.080m rhwng y sefyllfa ddisymud a chyfanswm y Cyllid Trysorlys Cyfun a chynnydd o 5% yn y Dreth Gyngor.
- 3.2** Roedd yr adroddiad hefyd yn cyfeirio at y gwaith sy'n mynd yn ei flaen i nodi'r arbedion o 10% sydd eu hangen ar draws yr holl Adrannau. Fel y nodwyd yn yr adroddiad, nid oedd disgwyl y byddai'r targed hwn o reidrwydd yn cael ei rannu'n gyfartal rhwng yr holl Gyfarwyddiaethau; a bwriad gosod targed uwch na chanran yr arbediad absoliwt sydd ei angen oedd er mwyn caniatáu ar gyfer ymgorffori diogelwch i Addysg o 0.6%, a hefyd i ganiatáu ar gyfer blaenoriaethu.
- 3.3** Mae'r gyllideb ddisymud yn cynnwys "arian wrth gefn proses" o £630k ar gyfer materion a nodwyd fel rhai a oedd yn debygol o fod angen arian ychwanegol, ond roedd yn dal yn rhy gynnar i fesur hyn. Mae arian wrth gefn proses yn cael ei dynnu allan fel arfer ar ddiwedd y broses y gyllideb, gan roi 'arian wrth gefn cyffredinol' yn ei le. Bydd arian wrth gefn proses yn awr yn cael ei ddyrannu ar ddiwedd y broses i unrhyw wasanaeth, er mwyn cynorthwyo hefo unrhyw bwysau ar sail barhaus. Bydd swm ar gael o hwn ar gyfer 'arian wrth gefn cyffredinol' yn 2015/16, ond mae symiau eraill wedi cael eu neilltuo fel y trafodwyd yn Atodiad 3.
- 3.4** Ers cyflwyno'r cynigion cyllideb drafft i'r Pwyllgor Gwaith ar 15 Rhagfyr 2014, mae nifer o faterion wedi codi sydd angen diwygiadau i'r cynigion, ac mae'r rhain wedi'u crynhoi yn y tabl isod:-

1	Yn dilyn gwybodaeth wedi ei ddiweddarau i Gyflenwi Cynllunio Cymru, y Cynllun Datblygu Lleol a thynu allan bid twf blaenorol a oedd wedi dod i ben. Canlyniad hyn oedd symudiad net o £120k.
2	Bellach derbynwyd cadarnhad o'r Cytundeb Canlyniad gyda gostyngiad bychan o £6k yn yr hyn ddisgwylwyd.
3	Mae newid back i'r llinell Ardollau, sydd wedi gostwng £15k.
4	Cynnydd net o £242k yn y cynigion arbedion a rhoddwyd ymlaen ym mhapur Rhagfyr 2014 y Pwyllgor Gwaith, a fydd yn cynyddu'r opsiynau sydd ar gael i Aelodau.

- 3.5** Ail-strwythuro Uwch Reolwyr – yn ystod 2015/16 bydd Ail-strwythuro Uwch Reolwyr yn cymryd lle, gydag arbedion effeithlonrwydd disgwylidig o oddeutu £300k. Mae'r gwaith wedi cychwyn yn barod ar y cynnig yma.

4. ARBEDION

- 4.1** Yn dilyn o benderfyniad y Pwyllgor Gwaith yng Ngorffennaf 2014 ar y Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC), clandrwyd dadansoddiad Cyllideb Gros gan y Swyddogaeth Adnoddau ac, ym Medi 2014, gofynnwyd i'r holl adrannau ddarparu cynnig arbedion wedi'u targedu o 10% dros 3 mlynedd, er mwyn cwrdd â'r bwlch cyllidebol rhagamcanedig 3 mlynedd. Fodd bynnag, cydnabuwyd o'r cychwyn bod angen ymagwedd fwy hyblyg na gostyngiad canrannol unffurf ar draws yr holl wasanaethau, er mwyn caniatáu ar gyfer y ffaith bod rhai gwasanaethau lle nodwyd y dylid rhoi ystyriaeth i ddatblygu cynigion tra bo angen hefyd i roi diogelwch i'r Cyllidebau Ysgolion Dirprwyedig.

- 4.2 Cyflwynwyd gwahanol ddewisiadau ar gyfer proffiliau arbedion gan adrannau, yn dangos meysydd posibl o arbedion. Adolygwyd y cynigion rheini ar gyfer cyrhaeddiadwyaeth ariannol ac fe'u paswyd ymlaen i'w hystyried gan y Pwyllgor Gwaith dan yr amgylchiadau fod y Swyddogaeth Adnoddau yn fodlon eu bod yn ariannol gadarn yn unig. Mae'n bwysig nodi ni ellir rhoi gwarant llawn y gellir cyflenwi'r arbedion drwy sieciau ariannol yn unig.
- 4.3 Dros yr wythnosau dilynol, heriwyd y cynigion, eu hadolygu a'u dilysu, a oedd yn cynnwys gweithdy Aelodau ac ymgynghoriad cyhoeddus. Yn ogystal, fe'u cyflwynwyd i'r Pwyllgor Sgriwtini.
- 4.4 O hyn, lluniwyd rhestr derfynol o arbedion arfaethedig. Crynhoir y rhain isod ac maent wedi eu nodi'n fanwl yn Atodiad 4:-

Cyllideb 2015/16: Targedau a Chynigion Terfynol		
Cyfarwyddiaeth	Targed 10% £'000	Cynigion Arbedion Terfynol wedi eu blaenoriaethu i'w darparu £'000
Dysgu Gydol Oes (gan gynnwys ysgolion)	737.0	670.4
Gwasanaethau Cymunedol	4,351.0	728.3
Datblygu Cynaliadwy	2,282.0	1,966.2
Dirprwy Brif Weithredwr / Costau Corfforaethol a Democrataidd	1,042.0	960.6
Cyfanswm	8,412.0	4,325.5

5. PWYSAU A THWF

- 5.1 Oherwydd y cynnydd yn y pwysau ar y gyllideb a'r hinsawdd ariannol gyfredol, penderfynwyd ni fyddai lle ar gyfer bidiau twf. Caniateir unrhyw fidiau twf yn awr ond mewn amgylchiadau eithriadol.

6. Y DRETH GYNGOR

- 6.1 Roedd y sefyllfa ddisymud o fewn adroddiad y Pwyllgor Gwaith Rhagfyr 2014 yn rhagdybio cynnydd y Dreth Gyngor o 5%. Mae hyn yn cyfateb i £981.41 y flwyddyn neu £18.87 yr wythnos ar eiddo Band D.
- 6.2 Mae pob gosyngiad o 0.5% neu gynnydd yn hafal i tua £150k. Petai'r dreth gyngor yn cael ei gosod yn is na hyn, byddai rhaid dod o hyd i swm cyfatebol drwy arbedion pellach mewn gwasanaethau. Mae cynnydd o 5% yn cyfateb i gynnydd wythnosol o 94c am eiddo Band D.
- 6.3 Mae cynnydd o 4.5% yn cyfateb i gynnydd o 85c yr wythnos ar eiddo Band D a byddai'n darparu refeniw'r Dreth Gyngor o £30,955,097.
- 6.4 Hyd yn oed gyda chynnydd o 4.5%, atgoffir Aelodau bod lefel y Dreth Gyngor yn Ynys Môn yn parhau i fod yn un o'r rhai isaf yng Nghymru. Lefel y Dreth Gyngor ar gyfer Ynys Môn ar draws y 22 Awdurdod yng Nghymru oedd 16fed, ac yn is na chyfartaledd Cymru yn y flwyddyn ariannol 2014/15.
- 6.5 O ystyried y sefyllfa ariannol dynn, y risg cynhenid yn y cynigion cyfredol, a'r rhagolygon ariannol sydd ar y gweill ar gyfer y blynyddoedd nesaf a amlygwyd yn yr holl ardoddiadau cyllideb blaenorol, gwelir bod hyblygrwydd yn gyfyngedig. Bydd unrhyw ostyngiad yn y cynnydd dreth gyngor arfaethedig neu gynnydd mewn buddsoddiad angen ei gwrdd o arbedion pellach a gynhyrchir gan y gwasanaethau neu doriadau yn y ddarpariaeth gwasanaeth.

7. CRONFEYDD WRTH GEFN CYFFREDINOL A PHENODOL, ARIAN WRTH GEFN A RISGIAU ARIANNOL

7.1 Mae'r gyllideb arfaethedig yn ymgorffori nifer o dybiaethau o ran lefelau tebygol o incwm a gwariant yn y dyfodol. Felly, mae'n anochel bod nifer o risgiau ariannol cynhenid yn y gyllideb arfaethedig. Gweler y risgiau ariannol allweddol isod:-

- Mae gan unrhyw orwariant a ragwelir yn 2014/15 oblygiadau uniongyrchol i gyllideb 2015/16, o ran asesu cadernid y cyllidebau gwasanaethau unigol ac o safbwynt digonolrwydd lefel y cronfeydd wrth gefn cyffredinol. Ar hyn o bryd rhagwelir sefyllfa gorwariant net o £154k ar y lefel gorfforaethol ac, o ystyried y risgiau ariannol o amgylch nifer o feysydd cyllideb o fewn y Cyngor, mae hyn wedi bod yn rhan bwysig o lunio'r cynigion terfynol o ran y lefelau o arbedion ac arian wrth gefn;
- Mae swm yr arbedion a chynigion incwm ychwanegol yn yr adroddiad hwn yn £4,325.5k, a bydd angen cyflenwi hyn er mwyn sicrhau cyllideb gytbwys ar gyfer 2015/16. Gwnaethpwyd lwfans, lle y bo'n briodol, ar gyfer costau gweithredu, ond mae elfen o risg ariannol o amgylch cyflenwad llawn yr holl arbedion, gyda'r risg yn amrywio yn sylweddol rhwng cynigion unigol. Gwnaethpwyd rhagdybiaethau rhan-flwyddyn realistig lle na ellir gweithredu ar unwaith, ond mae risg ariannol cynhenid o gwmpas sicrhau newidiadau mewn pryd i gyflenwi'r arbedion a gynlluniwyd;
- Mae nifer o'r cynigion unigol eisoes wedi'u sicrhau, ond mae eraill yn bodoli ar draws bron y cyfan o'r meysydd gwasanaeth eraill sy'n heriol iawn. Mae graddfa'r arbedion sy'n ofynnol wedi golygu bod angen cynnwys cynigion strategol a thrawsnewidiol heriol. Mae risg ariannol cynhenid o gwmpas sicrhau newidiadau mewn pryd i gyflenwi'r arbedion a gynlluniwyd;
- Gosodwyd lefelau chwyddiant i gostau gweithwyr ac unrhyw gontractau parhaus yn unig.

7.2 Yn achos unrhyw arian wrth gefn a chronfeydd wrth gefn, mae'r Swyddog Adran 151 angen adolygu'r rhain yn eu cyfanrwydd ar y cyd â'r gyllideb sylfaenol ei hun a'r risgiau ariannol sy'n wynebu'r Awdurdod. Yn ogystal, dylai'r adolygiad hwn gynnwys golwg tymor canolig lle bo angen a dylai gymryd i ystyriaeth ddatblygiadau allweddol a allai effeithio ar yr angen a'r defnydd o adnoddau unwaith ac am byth.

7.3 Cymerir safbwynt pendant ar reoli risgiau cyllideb a diogelu iechyd ariannol y Cyngor ar yr adeg hon. Mae hyn yn arbennig o wir pan fydd angen diogelu'n ddigonol gronfeydd unwaith ac am byth er mwyn ariannu newidiadau strategol/trawsnewidiol i'r dyfodol yn hytrach nag ariannu gorwariant sylweddol ar y gyllideb sylfaenol ei hun.

7.4 Rhoddwyd ystyriaeth i'r angen i gadw'r gostyngiadau ar unwaith mewn gwariant a'r effaith ddilynol ar wasanaethau i isafswm, ond rhaid cydbwysu hyn yn erbyn yr angen i sicrhau sefydlogrwydd tymor canolig a hirdymor ariannol y Cyngor, ac i arbedion gael eu gweithredu mewn ffordd raddol a strwythuredig dros y blynyddoedd nesaf. Yn ogystal, mae bob amser rhywfaint o risg o eitemau gwariant nas rhagwelir neu orwario oherwydd pwysau mwy cyffredinol ar gyllideb gwasanaeth, a hefyd rhaid i gronfeydd wrth gefn fod yn ddigonol i amsugno'r pwysau hwn.

7.5 Wrth benderfynu ar y trothwy o £5m, mae'r ystyriaeth a roddwyd i ddadansoddiad cyffredinol 'rheol y bawd' ar gyfer lefel y cronfeydd wrth gefn cyffredinol yn awgrymu y bydd hwn yn o leiaf 5% o wariant refeniw net (ac eithrio cyllidebau ysgolion), oni bai bod asesiad risg ffurfiol yn cyfiawnhau lefel is. Mae hyn yn awgrymu lefel o £6m ar gyfer Ynys Môn. Fodd bynnag, gan gymryd y dull a amlinellir uchod, byddai hyn yn rhoi lefel cronfeydd wrth gefn cyffredinol o £5m i'r Cyngor.

7.6 Er y derbynnir wrth wneud gostyngiadau mor sylweddol yn y gyllideb y bydd hynny'n ddieithriad yn cyflwyno risgiau ariannol, ac er y cafwyd rhai anawsterau yn ystod y flwyddyn gyfredol, mae gan Ynys Môn enw da o reoli o fewn ei chyllideb.

- 7.7 Mae'r risgiau'r gyllideb wedi cael sylw yn y cynigion ond maent yn parhau yn amrywiol a risg uchel.
- 7.8 Ceir diogelwch yn erbyn rhai risgiau'r gyllideb drwy gronfeydd wrth gefn ac arian wrth gefn a glustnodwyd. Er nad oes unrhyw gronfeydd arian wrth gefn refeniw cyffredinol yn cael eu cynnal ar hyn o bryd, mae gan y Cyngor nifer o gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd ar gyfer risgiau ariannol hysbys, ond nad ydynt bob amser yn hawdd eu mesur. Mewn perthynas â'r cynnig y 'brecwastau ysgol', nodwyd arian wrth gefn petai canlyniadau'r ymgynghoriad ac yn dilyn penderfyniad y Pwyllgor Gwaith, nid oes dymuniad codi tâl am frecwastau.
- 7.9 Mae balansau ysgolion wedi bod yn uchel yn y gorffennol, sydd wedi rhoi sicrwydd digonol ar gyfer y rhan fwyaf o'r risgiau. Mae'r gostyngiad ym malansau ysgolion yn lleihau'r lefel honno o gysur, ond mae hyn cael ei liniaru gan y diogelwch a roddir i gyllidebau ysgol eleni.
- 7.10 Mae'r prif arian wrth gefn a ddarperir yn y gyllideb yn ymwneud â'r prosesau cyfredol o sicrhau gostyngiadau yn y gyllideb a gweithredu trawsnewid gwasanaeth.

8. CADERNID YR AMCANGYFRIFON

- 8.1 Mae Adran 25 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Prif Swyddog Cyllid adrodd ar gadernid yr amcangyfrifon cyllideb a digonolrwydd y cronfeydd ariannol wrth gefn, a'i gwneud yn ofynnol i'r Cyngor ystyried yr adroddiad hwn fel y bo'n mabwysiadu ei gyllideb.
- 8.2 Mae amcangyfrifon cyllideb i gyd yn seiliedig ar dybiaethau am y dyfodol. Mae cydgysylltiad rhwng y materion hyn. Efallai na fydd cyllidebau yn cael eu cyfrifo yn union oherwydd amcangyfrif neu risg, ond gellir lliniaru'r effaith os oes cynlluniau da wrth gefn, cyllidebau wrth gefn neu gronfeydd ariannol wrth gefn. Mae eu cadernid yn dibynnu ar ba mor rhesymol yw'r rhagdybiaethau hyn.
- 8.3 Nid yw cadernid amcangyfrifon cyllideb yn ymwneud yn unig â'r cwestiwn syml o p'un a ydynt yn cael eu cyfrifo'n gywir ai peidio. Yn ymarferol, mae llawer o gyllidebau yn seiliedig ar amcangyfrifon neu ragolygon, ac efallai y bydd elfen o risg ynghylch a fydd cynlluniau yn cael eu cyflenwi, neu dargedau'n cael eu cyflawni. Ystyrir isod yn eu tro'r gwahanol risgiau sydd i'r gyllideb:-
- **Risg Chwyddiant** - Dyma'r risg y gallai chwyddiant gwirioneddol fod yn wahanol i'r rhagdybiaeth a wnaed yn y gyllideb;
 - Mae a wnelo'r gost fwyaf sylweddol â chyfflog, lle mae lwfans o 2.2% wedi'i wneud ar gyfer codiadau cyfflog newydd yn 2015/16, ond mae hon yn ymddangos yn dybiaeth weddol realistig yn yr amgylchiadau presennol;
 - **Risg Cyfraddau Llog** - Fel rheol mae cyfraddau llog yn effeithio ar gyllideb refeniw un flwyddyn drwy'r llog a enillir - h.y. mae cynnydd yn y gyfradd llog yn fuddiol. Oherwydd bod y gyllideb bellach yn seiliedig ar gyfraddau llog ar isafbwyntiau tymor hir, prin fod unrhyw risg anfanteisiol. Y rhagfynegiadau yw y bydd cyfraddau llog yn aros ar eu lefel hanesyddol isel ymhell i 2015 a thu hwnt. Fel mewn blynyddoedd blaenorol, mae hwn yn risg sy'n wneud iawn am risg chwyddiant oherwydd os yw un yn cynyddu mae'r llall yn debygol o wneud iawn amdano;
 - **Risg Grantiau** - Mae'r rhain yn risgiau sydd ynghlwm wrth y nifer fawr o grantiau penodol gan Lywodraeth Cymru, Ewrop neu gyrff eraill sy'n cefnogi cyfran dda o wariant y Cyngor. Efallai y bydd rhai o'r rhain yn cael eu gostwng yn sylweddol neu eu torri'n gyfan gwbl; nid oes gennym ddarlun cyflawn o'r cyfan ac ni fydd gennym un hyd yn oed ar ôl i'r flwyddyn ariannol ddechrau. Er mai'r ymateb sydyn yw dweud pan fydd y grant yn dod i ben, felly bydd raid i'r gwariant cysylltiedig ddod i ben hefyd, mae risg na fydd hyn bob amser yn bosibl. Efallai na fydd yn bosibl pan fydd telerau'r contract yn golygu na all y gwariant gael ei dorri mor gyflym ag incwm, neu ei fod yn cynnwys costau diswyddo heb eu hariannu. Efallai na fydd yn bosibl os yw'r gweithgaredd a ariennir yn troi allan i fod mor bwysig i gyflawni amcanion y Cyngor ei hun fel bod y Cyngor yn penderfynu fod rhaid iddo barhau â'r gwariant. Mae'r ymdrechion i liniaru'r risg hwn yn cynnwys sicrhau bod gennym yr wybodaeth orau sydd ar gael ar bob grant: ond ni ellir dileu'n gyfan gwbl bob canlyniad annymunol yn ystod y flwyddyn;

- **Risgiau Incwm** - Mae'r gyllideb yn seiliedig ar sicrhau cynnydd cyffredinol o 5% mewn ffoedd, ac mae nifer o wasanaethau wedi cymryd yn ganiataol godiadau o hyd at 5%. Os yw elastigedd y galw am wasanaethau'r Cyngor yn golygu fod y galw'n gostwng, ac nad yw targedau incwm yn cael eu cyflawni, gall hynny achosi gorwario ar gyllidebau net. Bydd angen monitro'r sefyllfa gyllideb net yn agos ac, os oes angen, torri'n ôl ar wario i gyd-fynd ag incwm is;
- **Risg Optimistiaeth** - Mae'n debyg mai'r perygl mwyaf yn yr amgylchiadau presennol yw bod yr Awdurdod, Aelodau a swyddogion, wedi bod yn or-optimistaidd yn yr arbedion a fydd yn cael eu cyflawni. Petai'r prosiectau hyn yn mynd i drafferthion ac yn methu â chyflawni'r arbedion a gymerwyd allan o'r gyllideb, gallai gorwariannau sylweddol ddigwydd;
- **Risg Gorofal** - Dyma'r gwrthwyneb i risg optimistiaeth: sef y perygl bod ein cyllidebau wedi cael eu llunio'n rhy ofalus, ac felly eu bod yn fwy nag sydd ei angen;
- **Risgiau Cyflog a Graddfeydd** - Mae'r Awdurdod yn parhau i wynebu risg sylweddol o ganlyniad i arfarnu swyddi a chyflog/gwerth cyfartal, y bydd yn ofynnol iddo dalu hawliadau iawndal i staff oherwydd annhegwch honedig ei drefniadau cyflog. Mae hwn yn risg hir-sefydlog na fydd yn diflannu, ac mae'n herio cadernid y gyllideb fel mewn blynyddoedd blaenorol. I liniaru hyn, erys cyllideb wrth gefn flynyddol o (£600k) tuag at gost y strwythur cyflog newydd;
- **Llithriad Arbedion** - Mae a wnelo'r prif risg â'r cynigion arbedion. Mae'r ffigyrau a gyflwynwyd yn seiliedig yn bennaf ar arbediad blwyddyn lawn ac, felly, maent yn cymryd yn ganiataol y bydd y cynigion wedi cael eu gweithredu'n llawn o'r 1 Ebrill 2015. Mae risg uchel na fydd rhai o'r cynigion wedi sicrhau'r dyddiad cychwyn hwn. Mae hyn yn arbennig o wir yn achos y cynigion hynny sy'n cynnwys diswyddiadau, cynhyrchu incwm a materion cytundebol. Bydd unrhyw oedi o'r dyddiad cychwyn 1 Ebrill 2015 yn achosi pwysau yn 2015/16;
- **Costau diswyddo staff** – Wrth i'r cynigion arbedion gael eu gweithredu, bydd costau diswyddo cysylltiedig. Nid yw cost lawn hyn yn hysbys ar hyn o bryd, oherwydd y posibilrwydd y bydd rhai swyddi'n wag a phennu manylion y gweithwyr dan sylw. I liniaru'r risg hwn, mae Arian Wrth Gefn Tâl a Graddfeydd o £500k wedi ei gynnwys yn y gyllideb;
- **Grant Cytundeb Canlyniadau** - Mae cyllideb ar gyfer 2015/16 yn rhagdybio derbynnir 75% o'r grant llawn o £720k yn 2015/16 mewn perthynas â pherfformiad 2014/15. Er derbyniwyd y grant llawn eleni mewn perthynas â 2013/14, mae hwn dal yn risg sylweddol i'r Awdurdod ac, mewn amser o heriau ariannol ar wasanaethau, mae'n well cymryd safbwynt pwyllog o'r eitem yma.

8.4 O'r herwydd, mae'r Swyddog Adran 151 o'r farn fod y cyllidebau'n gadarn ac yn gyflawnadwy.

9. CYLLIDEB ARFAETHEDIG A LEFEL TRETH Y CYNGOR

9.1 Mae'r tabl isod yn dangos yr arian cyllideb sydd ar gael ac sydd ei angen gyda chynnydd yn y Dreth Gyngor o 4.5%, yn cynrychioli cynnydd o £44.16 y flwyddyn, neu 85c yr wythnos, i eiddo Band D. Wrth osod y Dreth Gyngor, mae angen i'r Cyngor fod yn ymwybodol o'r angen i osod cyllideb gytbwys:-

Gofyniad y gyllideb	£000 4.5%
Cyllideb Sylfaen 2014/15	126,670
Addasiadau Chwyddiant & Ailbriso	2,301
Cyllideb Sylfaen 2015/16 (cyn buddsoddiadau / arbedion)	128,971
Arbedion cyllideb	-4,325
Cyllid Sylfaen 2015/16	124,646
Cyllid ar gael	
Setliad Terfynol LIC yn cynnwys Cytundeb Canlyniadau	93,691
Cynnydd yn y Dreth Gyngor @ 4.5%	30,955
Cyfanswm	124,646

10. ASESIADAU EFFAITH CYDRADDOLDEB (EIA)

10.1 Wrth gyflwyno ei wasanaethau, rhaid i'r Cyngor fod yn ymwybodol o'i ddyletswyddau i gyflawni ei rwymedigaethau statudol o dan y Ddeddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) Rheoliadau 2011 i asesu effaith y penderfyniadau ariannol allweddol ar grwpiau a ddiogelir a rhoi ystyriaeth ddyledus i ganlyniadau asesiadau o'r fath.

10.2 Fel rhan o'r broses gyllideb 2015/16, gofynnwyd i'r gwasanaethau gynnal EIA cychwynnol ar gyfer pob cynnig. Cynhwyswyd canllawiau gyda'r pro forma cyllideb ac mae canllawiau pellach ar sut i gynnal EIA ar gael ar safle fewnwyd y Cyngor. Cynhwysir sylwadau ar y cynigion unigol o fewn yr atodiadau. Bydd unrhyw gynigion sy'n debygol o gael effaith sylweddol ar lefelau gwasanaeth angen cael eu monitro'n agos gan y gwasanaeth perthnasol

11. STRATEGAETH RHEOLI'R TRYSORLYS

11.1 Yn unol â Chod Ymarfer CIPFA ar Reoli'r Trysorlys, y mae'n ofynnol i'r Cyngor gymeradwyo Datganiad Strategaeth Rheoli'r Trysorlys 2015/16 a Strategaeth Fuddsoddi cyn dechrau'r flwyddyn ariannol. Cyflwynwyd Strategaeth Rheoli'r Trysorlys ar gyfer 2015/16 i'r Pwyllgor Archwilio ar 9 Chwefror 2015.

12. DIWEDDARU'R STRATEGAETH CYLLIDEB REFENIW TYMOR CANOLIG

12.1 Roedd yr adroddiad ar y gyllideb gychwynnol a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Gwaith ar 15 Rhagfyr 2014 yn diweddarau'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig ynglŷn â newidiadau yn yr hysbysiad cyllid gan Lywodraeth Cymru. Roedd y rhagdybiaethau hyn yn cynnwys lefel dyfarniad cyflog a chwyddiant.

12.2 Mae'r tabl isod yn ddiweddariad pellach o'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig, sydd wedi cael ei diweddarau ar gyfer y gyllideb arfaethedig 2015/16 a'r tybiaethau canlynol ar gyfer 2016/17 a 2017/18:-

	2015/16	2016/17	2017/18
Cyllideb y Flwyddyn Flaenorol	126.6	124.4	122.0
Newidiadau i'r lefelau Gwariant Sylfaenol	2.0	3.3	2.7
Cyfanswm	128.6	127.7	124.7
Bwlch Ariannu	-4.2	-5.7	-4.7
Cyfanswm	124.4	122.0	120.0
Ariennir gan gyllid LIC	92.8	89.0	85.4
Y Dreth Gyngor	30.8	32.3	33.9
Cronfeydd wrth gefn	0.7	0.7	0.7
Cyfanswm	124.3	122.0	120.0

12.3 Bydd y Strategaeth Ariannol Tymor Canolig angen ei hadolygu a'i diweddarau yn ystod y rhan gyntaf o 2015/16 er mwyn sicrhau bod rhagolygon a rhagdybiaethau yn parhau mor gywir ag y bo modd.

13. CYSYLLTIADAU Â PHOLISIŌU A BLAENORIAETHAU'R CYNGOR

13.1 Wrth lunio cynigion cyllideb, rhoddwyd sylw dyladwy i bolisiâu a blaenoriaethau allweddol y Cyngor.

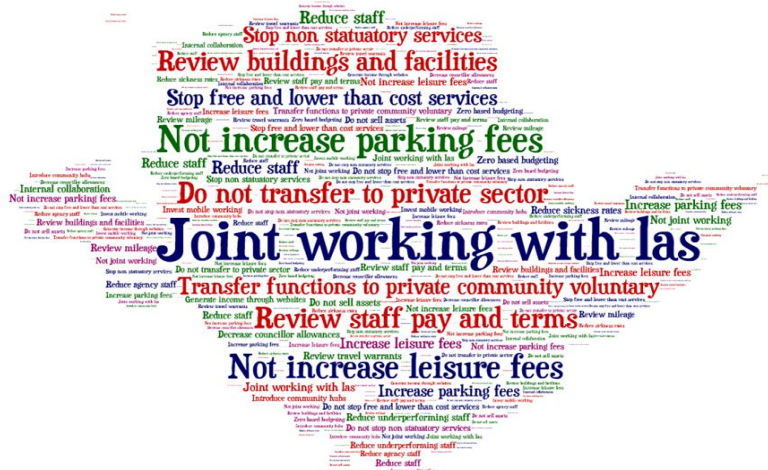
14. OPSIYNAU SYDD AR GAEL

14.1 Rhaid i'r Pwyllgor Gwaith gytuno ar y Dreth Gyngor a chyllideb refeniw 2015/16 a argymhellir i'r Cyngor. Mae gan Aelodau nifer o opsiynau ar gael ynglŷn â'r cynigion cyllideb manwl a gynhwysir yn yr adroddiad hwn.

STRATEGAETH EFFEITHLONRWYDD – CANLYNIADAU AROLWG “GWNEUD GWAHANIAETH” 2014

1. RHAGARWEINIAD

- 1.1 Mae gan Gyngor Sir Ynys Môn gyllideb o £126m ac rydym yn amcangyfrif y bydd angen i ni arbed oddeutu £15m dros y tair blynedd nesaf.
- 1.2 Mae angen y Strategaeth Effeithlonrwydd er mwyn darparu cyfeiriad clir dros y blynyddoedd nesaf ac i sicrhau dealltwriaeth ymhlith y cyhoedd, staff a chynghorwyr ynglŷn â'r modd yr ydym yn bwriadu cwrdd â'n heriadau ariannol.
- 1.3 Mae ymarfer ymgynghori 2014 yn dilyn ymlaen o ymarfer tebyg a gynhaliwyd yn 2013 pan gafwyd ymarfer ymgynghori a arweiniodd at dderbyn dros 900 o ymatebion.
- 1.4 Fel rhan o arolwg 2013, gofynnwyd i'n trigolion lle fyddant hwy yn gwneud arbedion ac a oeddynt yn cytuno gyda rhai o'r dulliau arfaethedig o wneud/arbed arian yn y dyfodol. Roedd y rhain yn cynnwys:
 - Cynyddu ffioedd parcio a hamdden
 - Rhoi'r gorau i ddarparu gwasanaethau am ddim neu wasanaethau am bris gostyngol
 - Trosglwyddo rhai o swyddogaethau'r Cyngor i'r sector preifat, y gymuned neu sefydliadau gwirfoddol.
 - Gweithio gyda sefydliadau preifat, cymunedol a gwirfoddol i greu menter gydweithredol neu sefydliad ar y cyd i redeg gwasanaeth.
 - Cydweithio gyda Chynghorau eraill i ddod ag arbedion mawr o ran cost.
 - Adolygu nifer yr adeiladau a chyfleusterau yr ydym yn eu rhedeg.
 - Rhoi'r gorau i ddarparu rhai gwasanaethau yn gyfan gwbl ac os felly, pa rai.
- 1.5 Mae'r canlyniadau o'r atborth ar ymgynghoriad 2013 yn y cwmwl geiriau isod (Ffig 2).

- 1.6 Er mwyn cyflwyno opsiynau i'w rhoddi gerbron dinasyddion Ynys Môn fel rhan o'r ymarfer ymgynghori eleni, cafodd syniadau a chynigion eu drafftio trwy drafodaethau eang gyda chynghorwyr, rheolwyr a staff. Yr egwyddorion sylfaenol i'r cynigion oedd:-
 - Gwneud yn siŵr bod y ffordd yr ydym yn gweithio ar draws y Cyngor yn sicrhau gwerth da am arian;
 - Lleihau costau rheoli, democratiaeth a biwrocratiaeth i'r hyn sy'n angenrheidiol i ddarparu gwasanaethau da;
 - Gweithio gydag eraill lle mae hyn yn arbed arian i ni neu i gadw gwasanaeth bychan pwysig i fynd;
 - Gwneud yn siŵr ein bod yn cael y gorau o'n staff;
 - Cynyddu incwm i'r Cyngor;

- Trawsnewid gwasanaethau y mae'n ymrwymiad cyfreithiol arnom i'w darparu er mwyn sicrhau eu bod yn fodern, yn effeithiol ac effeithlon.
- Herio a ddylem barhau i gyllido gwasanaethau nad ydynt yn angenrheidiol nac yn statudol lle mae eraill hefyd yn darparu'r rhain neu lle y gallai eraill eu darparu.
- Deall effaith ein cynigion ar Ynys Môn a'i thrigolion yn arbennig y rheini sydd fwyaf angen ein gwasanaethau.

1.7 Lluniwyd y cynigion drafft yn holiadur a gafodd ei gylchredeg ar-lein, drwy lyfrgelloedd y sir a'i gylchredeg wyneb yn wyneb mewn lleoliadau ar hyd a lled y Sir (Caergybi, Llangefni, Amlwch, Porthaethwy a Biwmares).

1.8 Cafwyd 433 o ymatebion fel a ganlyn:-

- Ar-lein/llythyrau = 146 (34%)
- Llyfrgelloedd = 150 (35%)
- Wyneb yn wyneb = 137 (32%)

1.9 Yn ôl ffynonellau arolwg cydnabyddedig (Arolygon Fluid a SurveySystem.com), mae hwn yn sampl ystadegol ddilys sy'n gynrychioliadol o boblogaeth Ynys Môn yn gyffredinol. Byddai'r ffigur o -383 ymateb yn rhoi lefel hyder 95% yn y canlyniadau gydag (amrywiad a +/-5%).

1.10 Mae'r amrediad oedran a ymatebodd i'r arolwg fel a ganlyn –

Amrediad Oedran	Nifer	%
-16	1	0.2
16-24	14	3.2
25-44	80	18.4
45-64	114	26.3
65+	107	24.7
Dim eisiau dweud	117	27

Gyda 40% o'r ymatebwyr yn wrywod
38% o'r ymatebwyr yn fenywod
12% o ymatebwyr ddim eisiau dweud

1.11 Mae'r rhaniad rhwng y rheiny a nododd eu bod yn Gymraeg, Saesneg, Prydeinig neu unrhyw genedligrwydd arall hefyd yn cyfateb yn gyffredinol i gyfansoddiad demograffig yr Ynys. Roedd y rhan fwyaf o'r ymatebwyr hefyd yn byw ar yr ynys (dros 70%, gyda 27% heb nodi eu statws).

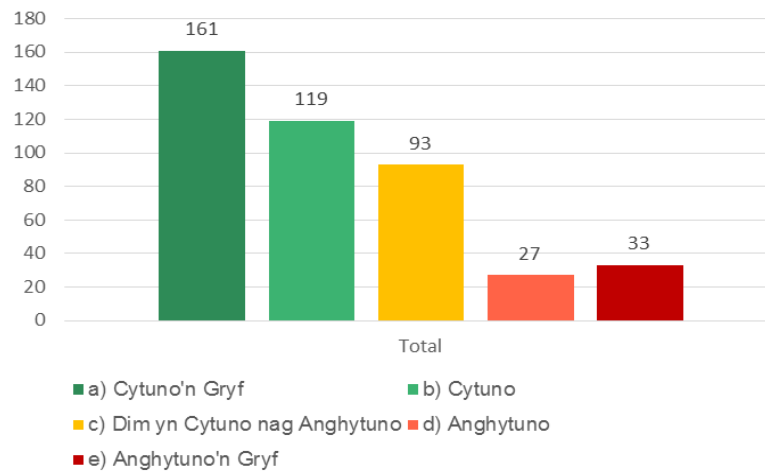
2. CANLYNIADAU'R AROLWG

2.1 Roedd canlyniadau Arolwg yn cynnwys 16 o gynigion fel a nodir uchod ac yn rhoddi i ymatebwyr y cyfle i sgorio eu hymatebion rhwng 5-1 yn unol â'r categorïau isod.

1. Anghytuno'n Gryf
2. Anghytuno
3. Dim yn cytuno nac yn anghytuno
4. Cytuno
5. Cytuno'n Gryf

2.2 Roedd y cynnig cyntaf yn un i “Ostwng nifer y swyddfeydd, adeiladau ac asedau eraill yn ein perchenogaeth megis y cwrs golff” ac roedd dros 62% yn cytuno neu’n cytuno’n gryf gyda’r cynnig gydag ychydig dros 13% yn anghytuno neu’n anghytuno’n gryf.

Ostwng nifer y swyddfeydd, adeiladau ac asedau eraill yn ein perchenogaeth megis y cwrs golff

Sylwadau'r Ymatebwyr:

“Pryderon mewn perthynas ag adeiladau gwag ar yr Ynys – pam nad yw’r rhain wedi cael eu gwerthu? Mân-ddaliadau – faint sy’n wag ar hyn o bryd?”

“Byddai gwerthu adeiladau nad oes eu hangen a dod yn fwy effeithlon yn well, yn yr adran briffyrdd, rwy’n tybio y byddai erwau o le cael eu rhyddhau petai silffoedd, cypyrddau a dogfennau (rhai o 1996) yn cael eu storio neu eu gwaredu”

, ...”ymddengys bod nifer o adeiladau ym mherchenogaeth y cyngor nad oes digon o ddefnydd yn cael ei wneud ohonynt a gellid eu gwerthu i godi arian”

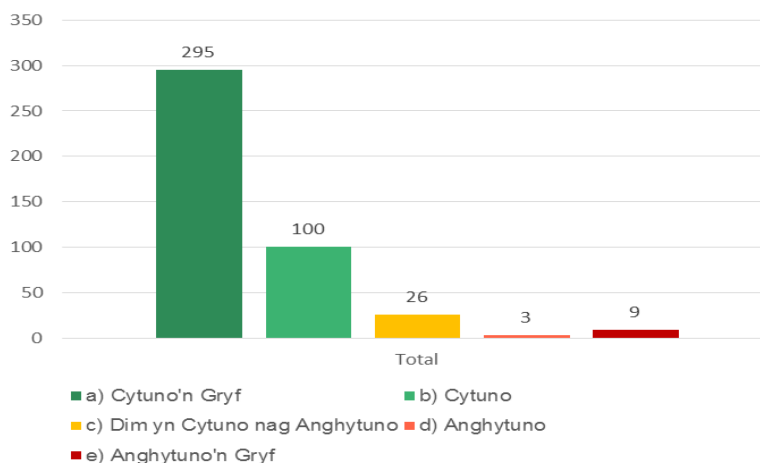
.” Dylai’r cyngor ystyried cael gwared ar rai o’i asedau nad ydynt yn cael eu gweld a’u gwerthfawrogi gan y Cyngor, megis gwaith Celf. Dylai’r Cyngor feddwl am ailstrwythuro ac o ganlyniad, ostwng nifer y gweithwyr sydd yn y swyddfeydd a gwerthu neu osod unrhyw le nad oes ei angen”

“ Rwy’n cytuno gyda gostwng nifer yr asedau ond nid y cyrsiau golff o angenrheidrwydd – o’r farn bod angen adolygu’r asedau”

“Gwerthu ysgolion sy’n wag”

2.3 Yr un modd, roedd dros 91% yn cytuno neu’n cytuno’n gryf gyda’r ail gynnis i ... ”Weithredu mesurau effeithlonrwydd ynni”

Gweithredu mesurau effeithlonrwydd ynni

Sylwadau'r ymatebwyr:

"Ychydig iawn o adeiladau'r Cyngor sy'n gwneud defnydd o ynni adnewyddadwy. Ac eithrio diffyg cyffredinol o ran ymdrech, mae'n anodd deall pam fod hyn yn bod"

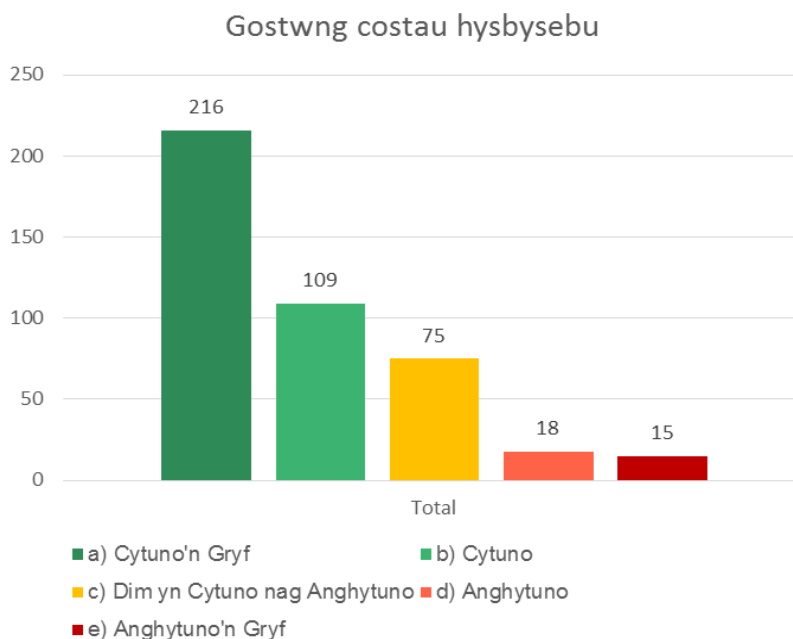
"Faint mewn gwirionedd mae'r Cyngor yn mynd i'w arbed gyda'r strategaeth effeithlonrwydd ynni? Dylai addysgu staff, e.e. i roi'r goleuadau i ffwrdd pan yn gadael eu swyddfeydd ac ati arbed arian. A yw'r Cyngor wedi edrych ar arbedion gwirioneddol a geid yn sgil gweithio gyda darparwyr ynni, e.e. gwaith biomas newydd?"

"Pam fedrwn chi ddim cael llai o oleuadau stryd yn y trefi ac ar y prif ffyrdd"

"Troi goleuadau stryd i ffwrdd rhwng 11pm a 7am"

"Dylid gwneud gofalwyr yr holl brif adeiladau'n gyfrifol am "ddisgyblaeth goleuadau" a rheoli'r systemau gwresogi y tu allan i oriau swyddfa, diwedd y dydd a phenwythnosau – arbedion mawr o bosib ar gael drwy wneud hynny"

- 2.4** Y cynnig i ... "Ostwng costau hysbysebu" - 75% yn cytuno neu'n cytuno'n gryf o gymharu â'r 7% a oedd yn anghytuno neu'n anghytuno'n gryf gyda 17% ddim yn cytuno nac yn anghytuno.

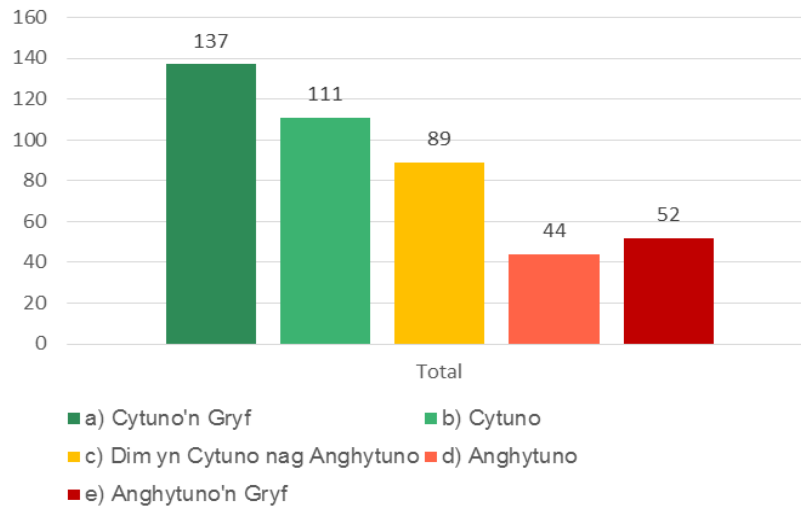
Sylwadau ymatebwyr:

"Ni ddylai lleihau hysbysebu olygu rhoi llai o rybudd i'r cyhoedd ar faterion a all eu heffeithio. Gallai mynd â hyn yn rhy bell danseilio democratiaeth er mwyn lleihau costau"

"Mae busnesau'n llwyddo drwy farchnata ac arloesi, os byddwch yn hysbysebu llai, a fydd modd i chi barhau i gael y neges drosodd a chynnal datblygiad ar yr Ynys?"

- 2.5** Y cynnig i... "Annog y cyhoedd i gael at wasanaethau a chysylltu gyda'r Cyngor drwy e-bost neu'r wefan" - cafwyd cytundeb cyffredinol i hyn gyda 284 (57%) o bobl yn cytuno neu'n cytuno'n gryf ond 96 o bobl (22%) hefyd yn anghytuno neu'n anghytuno'n gryf a 89 o bobl ddim yn cytuno nac yn anghytuno.

Annog y cyhoedd i gael at wasanaethau a chysylltu gyda'r Cyngor drwy e-bost neu'r wefanr wefan ar y wefan

Sylwadau'r Ymatebwyr:

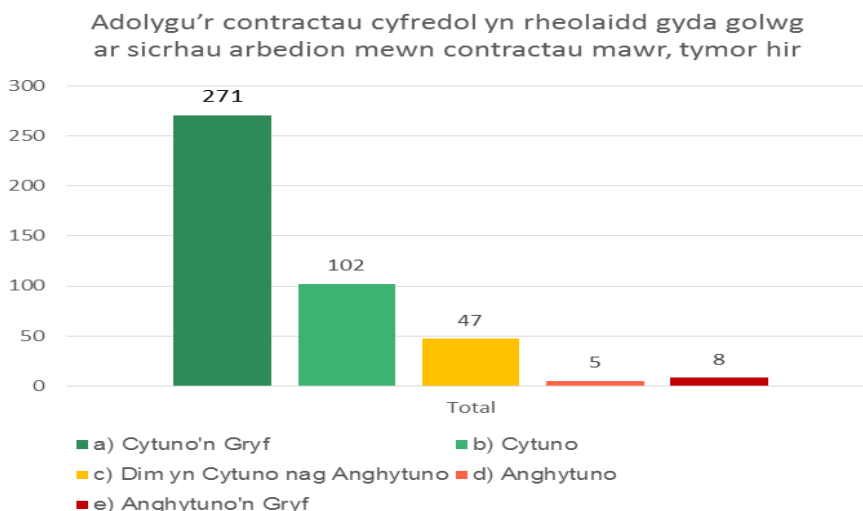
“Tra’n cydnabod yr angen i arbed costau cyfathrebu ac annog pobl i ddefnyddio e-bost i ohebu ynghyd â defnyddio tudalennau'r wefan i gael gwybodaeth, rhaid gofalu eich bod yn sicrhau fod y bobl hynny (ac mae nifer ohonynt) sydd heb fynediad i'r rhyngwyd yn cael gwybodaeth a gohebiaeth ddigonol drwy lythyr gan y Cyngor a bod hynny'n cael ei reoli'r un mor dda”

“Wrth wella mynediad i wasanaethau'r Cyngor ac i ddemocratiaeth, mae'n bwysig nodi na fedr unrhyw wefan neu gyfathrebiad ar-lein fod yn hwylus i bob person anabl bob amser. Ni fydd hyd yn oed y gwefannau hynny sy'n cwrdd â'r safonau uchaf o ran mynediad yn hwylus i bawb”

“Gwella'r wefan gorfforaethol – ei gwneud yn fwy rhyngweithiol a hwylus i bobl ei defnyddio”

“Mae tlodi yn cael effaith ar fynediad i'r rhyngwyd yn y cartref – tra bod gwella mynediad a gwasanaethau ar-lein i bobl yn rhan hanfodol o sicrhau mynediad hwylus i wasanaethau'r cyngor ac i ddemocratiaeth a sgrwtini, mae angen hefyd sicrhau fod rhybuddion cymunedol, newyddlenni neu bapurau newydd a llythyrau'n cael eu hanfon yn uniongyrchol at breswylwyr”

2.6 Roedd y mwyafrif llethol yn cytuno gyda'r cynnig i..”Adolygu'r contractau cyfredol yn rheolaidd gyda golwg ar sicrhau arbedion mewn contractau mawr, tymor hir” gydag ond 13 yn anghytuno neu'n anghytuno'n gryf.

Sylwadau'r Ymatebwyr:

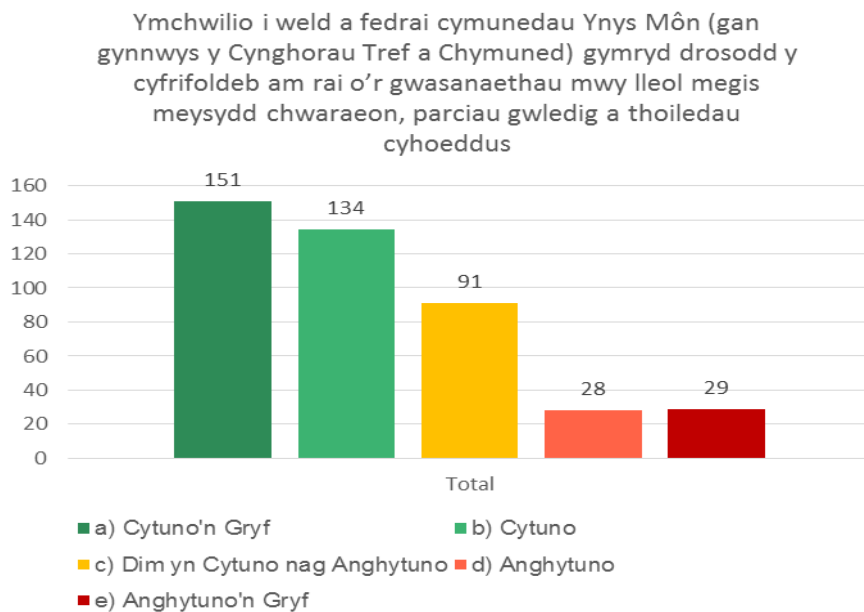
"Mae angen edrych ar y ffaith bod contractau'n cael eu hallanoli fel contractau tymor hir 3 blynedd gan olygu fod pobl nad ydynt yn lleol yn cael eu cyflogi"

"Dylai contractau gefnogi a gwella'r gymuned leol"

"Nid wyf yn deall pam nad yw contractau gwerth uchel wedi bod yn cael eu hadolygu o'r cychwyn cyntaf. Ymddengys nad oes esgus dros beidio â gwneud hynny".

" Mae'r contractau y mae awdurdodau lleol yn eu gosod yn fy mhrofiad i yn cael eu monitro'n agos ac mae angen rhoi mwy o sylw i sut y mae gwasanaethau'r cyngor ei hun yn cwrdd â'r gofynion y mae wedi ei roddi ar eraill"

- 2.7 O ran y cynnig i "Ymchwilio i weld a fedrai cymunedau Ynys Môn (gan gynnwys y Cyngorau Tref a Chymuned) gymryd drosodd y cyfrifoldeb am rai o'r gwasanaethau mwy lleol megis meysydd chwaraeon, parciau gwledig a thoiledau cyhoeddus" roedd bron i 66% yn cytuno/cytuno'n gryf gyda'r cynnig gydag ond 13% yn anghytuno/anghytuno'n gryf.

Sylwadau'r Ymatebwyr:

"Mae cael y Cyngorau Cymuned i reoli a rhedeg cyfleusterau'n syniad da iawn oherwydd mae'n rhoi perchenogaeth a chyfrifoldeb yn ôl i'r cymunedau"

"Ni ddylid ond trosglwyddo cyfrifoldeb am wasanaethau lleol i Gyngorau Tref a Chymuned mewn achosion lle byddai hynny o fudd ariannol cyffredinol i'r gymuned honno"

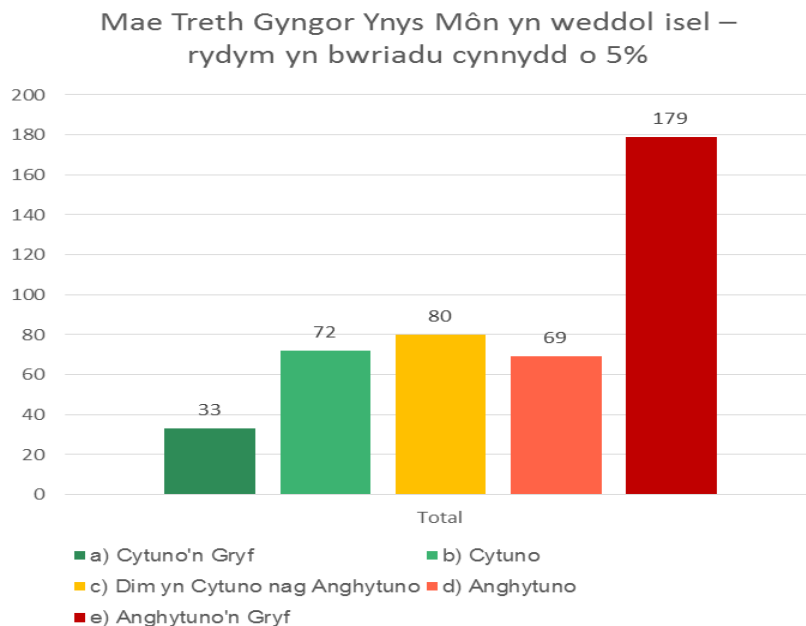
"Nid wyf yn siŵr am gael cyngorau tref lleol i gymryd drosodd y cyfrifoldeb am gyfleusterau - efallai bod hwn yn edrych fel opsiwn rhesymol ond yn y tymor hir, bydd angen cynnal a chadw'r cyfleusterau hyn"

"Rhaid i CSYM roi'r gorau i ddibynnu ar y Cyngorau Tref i gwrdd â'r diffyg ariannol sy'n cynyddu'n gyflym h.y. Toiledau, Canolfannau Hamdden"

"Gwneud mwy o ddefnydd o Gyngorau Tref a Chymuned – maent yn ddi-fflach ac yn aneffeithiol mewn rhai ardaloedd"

"Rhaid i ddadansoddiad gynnwys unrhyw gostau ychwanegol a ddaw i ran Cyngorau Tref a Chymuned – gan gynnwys costau gweinyddol a staffio"

2.8 Nid yn annisgwyl, arweiniodd y cynnig ...”Mae Treth Gyngor Ynys Môn yn weddol isel – rydym yn bwriadu cynnydd o 5%” at ymateb lle yr oedd 57% yn anghytuno/anghytuno’n gryf gyda 24% yn cytuno/cytuno’n gryf â’r cynnig. Nid oedd 18% fodd bynnag, yn cytuno nac yn anghytuno i’r cynnig.

Sylwadau'r Ymatebwyr:

“Rwy’n falch bod adolygiad yn mynd rhagddo a’r unig beth negyddol sydd gen i i’w ddweud yw mai’r opsiwn hawdd i’r Cyngor yw taro teuluoedd sy’n gweithio a pherchenogion tai gyda chynnydd eto o 5% yn y dreth gyngor”

“Dylai cynnydd yn y Dreth Gyngor fod yn gysylltiedig â’r gwasanaethau a ddarperir ac effeithlonrwydd y Cyngor ac nid yn awtomatig blwyddyn ar ôl blwyddyn”

“Nid dyma’r amser i gynyddu’r Dreth Gyngor gan swm sy’n uwch na chwyddiant pan nad yw’r rhan fwyaf o bobl yn cael codiadau cyfog yn ôl chwyddiant”

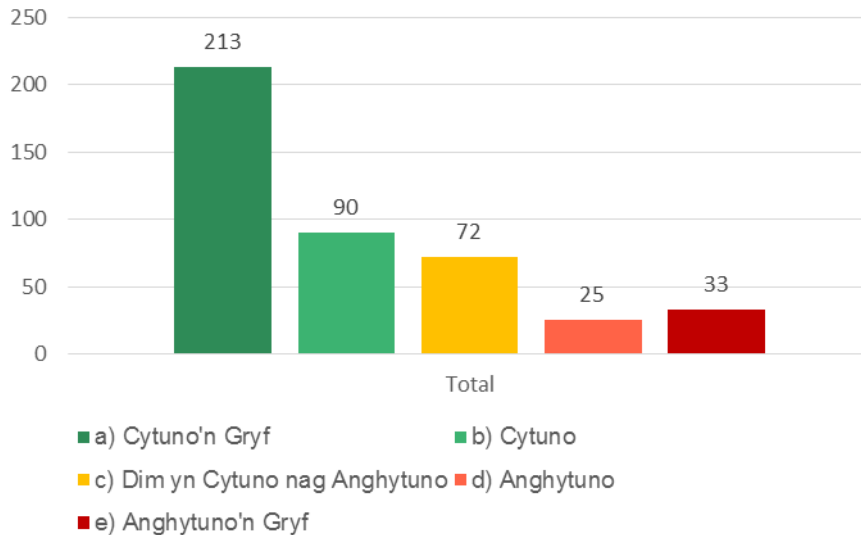
“Ni fedrwch barhau i godi’r dreth gyngor uwchlaw cyfraddau chwyddiant. Rydym yn haeddu cyfnod o gynnydd yn y dreth gyngor sy’n llai na chwyddiant. Oni fedr y Cyngor gwrdd â’i gyfrifoldeb statudol i gadw cynnydd islaw cyfraddau chwyddiant, mae angen cael gwybod hynny cyn gynted ag sy’n bosibl”

“Rwy’n derbyn fod y cyngor mewn sefyllfa anodd ond mae cynnydd o 5% yn y dreth gyngor i bob pwrpas yn golygu torri cyflogau gweithlu Ynys Môn sydd, y cyfan ohonynt bron, ar gyflogau isel.

“Tra’n cynyddu’r dreth gyngor i berchenogion tai, nid oes unrhyw awgrymiad y dylid codi rhent tai cyngor hefyd gan yr un 5%. Byddai hwn yn awgrymiad teg oherwydd mae pawb yn defnyddio cyfleusterau’r cyngor p’un a ydynt yn berchenogion eu cartrefi neu’n talu rhent”

2.9 Roedd bron i 70% yn cytuno/cytuno'n gryf gyda'r cynnig i.. "ymchwilio i godi ychwaneg o dreth gyngor ar berchenogion ail gartrefi ar yr ynys ac ar dai gwag" gyda 16% pellach ddim yn cytuno nac yn anghytuno a dim ond 13% yn anghytuno/anghytuno'n gryf

Ymchwilio i godi ychwaneg o dreth gyngor ar berchenogion ail gartrefi ar yr ynys ac ar dai gwag

Sylwadau'r Ymatebwyr:

"Rwy'n cytuno bod angen adolygu'r dreth gyngor ar gyfer ail gartrefi oherwydd pethau 'dymunol i'w cael' yw'r rhain yn hytrach na rhywbeth angenrheidiol ac nid wyf yn meddwl y byddai pobl sy'n byw ac yn gweithio yn Ynys Môn drwy'r amser yn cwyno"

"Rwy'n anghytuno gyda'r polisi o gynyddu'r dreth gyngor ar gyfer ail gartrefi ar Ynys Môn yn bennaf oherwydd nad wyf ar hyn o bryd yn gallu gwerthu fy nghyn gartref priodasol ar Ynys Môn oherwydd sefyllfa ddisymud y farchnad dai ar hyn o bryd y tu allan i Lundain"

"Gallai perchenogion ail gartref ymddangos yn simplistig i fod yn darged hawdd ar gyfer codi arian a hynny'n seiliedig ar ddogma gwleidyddol. Yn fy marn i, byddai cynyddu'r dreth gyngor ar gyfer perchenogion ail gartrefi yn annheg ac yn annhebygol o ddarparu ffynhonnell incwm gynaliadwy a chât hefyd effaith andwyol ar fuddiannau tymor hir yr ynys a gallai fod yn agored i adolygiad barnwrol"

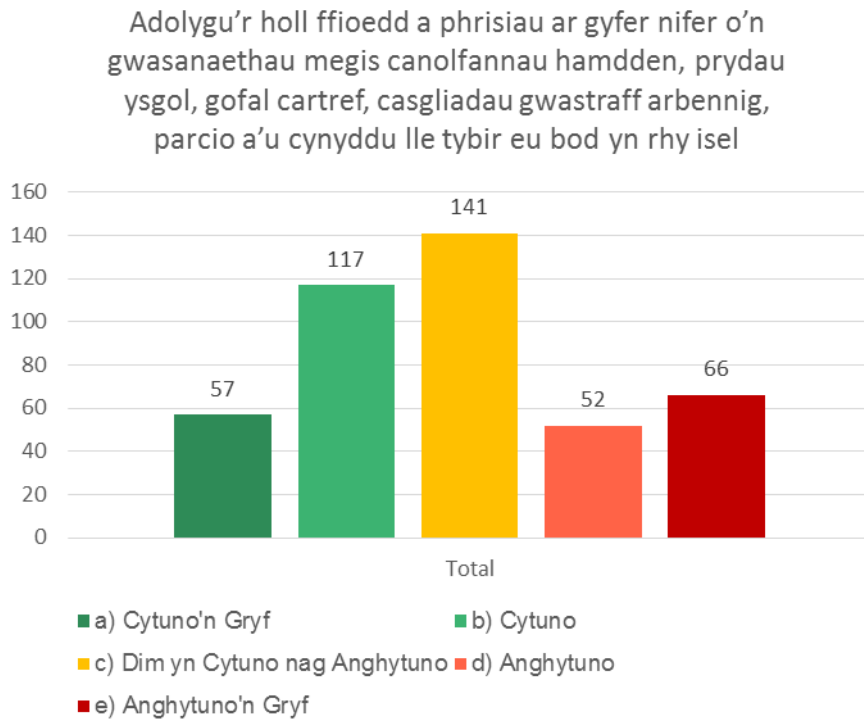
"Mae'r Dreth Gyngor i fod i gael ei chodi i ddarparu gwasanaethau lleol. Os nad yw eiddo'n cael ei ddefnyddio ar sail amser llawn, yna nid oes pwysau ar rai cyfleusterau megis ysgolion a gwasanaethau cymdeithasol ac mae llai o bwysau ar wasanaethau megis yr heddlu a'r gwasanaeth tân. Mae dadl foesol gref i eiddo o'r fath gael ad-daliad. Mae cynyddu'r dreth yn amhriodol o safbwynt moesol ac yn debygol o fod yn wrthgynhyrchiol. Byddai strategaeth i annog perchenogaeth ail gartrefi yn fwy addas"

"Hoffwn weld rhyw fath o ymgysylltiad rhwng perchenogion ail gartref a swyddogion ynghyd â chynghorwyr lleol i geisio gweld pa atyniadau y gellid eu hychwanegu at yr hyn sy'n cael ei gynnig ar hyn o bryd er mwyn ceisio sicrhau fod pobl yn byw am gyfnodau hwy yn Ynys Môn"

"Rwy'n meddwl o ddifrif y dylech daro'n galed yr ail gartrefi sy'n wag y rhan fwyaf o'r amser. Gyda chymaint o ddiartrefedd, mae'n warthus ac mae'n lladd pentrefi bychain"

"Dyblwch y Band Treth ar gyfer ail gartrefi"

2.10 O ran y cynnig i ..”Adolygu’r holl ffioedd a phrisiau ar gyfer nifer o’n gwasanaethau megis canolfannau hamdden, prydau ysgol, gofal cartref, casgliadau gwastraff arbennig, parcio a’u cynyddu lle tybir eu bod yn rhy isel” roedd 40% yn cytuno/cytuno’n gryf a 27% yn anghytuno/anghytuno’n gryf gyda 32% ddim yn cytuno nac yn anghytuno

Sylwadau’r Ymatebwyr:

“Mae’r cynnydd mewn cyfyngiadau parcio sef cyfyngiadau o ran yr amser parcio a’r ffioedd yn golygu fod pobl yn gyndyn i fynd i’r Stryd Fawr i siopa”

“Beth yw eich cynllun i wasanaethau anstatudol godi ffioedd? Mae’n siwr eich bod eisoes wedi ymchwilio i hyn?”

“Rhaid i unrhyw gynnydd mewn ffioedd a’r dreth gyngor fod yn unol â chwyddiant a rhaid canolbwyntio hefyd ar y ffioedd hynny a godir mewn meysydd lle mae hynny’n wrthgynhyrchiol o ran y refeniw a gynhyrchir o gymharu â chost casglu’r arian. Efallai y bydd gwneud i ffwrdd â rhai ffioedd, yn arbennig mewn ardaloedd twristaidd yn annog mwy o ddefnydd ac yn caniatáu i chi godi refeniw mewn ffyrdd eraill megis cynnig consesiynau i ddarparwyr preifat redeg cyfleusterau”

“Dylai sicrhau fod gan eich cymunedau ffyrdd o gael yn iach, yn enwedig yng nghyd-destun y teulu, gael ei annog drwy ostwng ffioedd mynediad a cheisio codi arian drwy gynnal gweithgareddau ychwanegol”

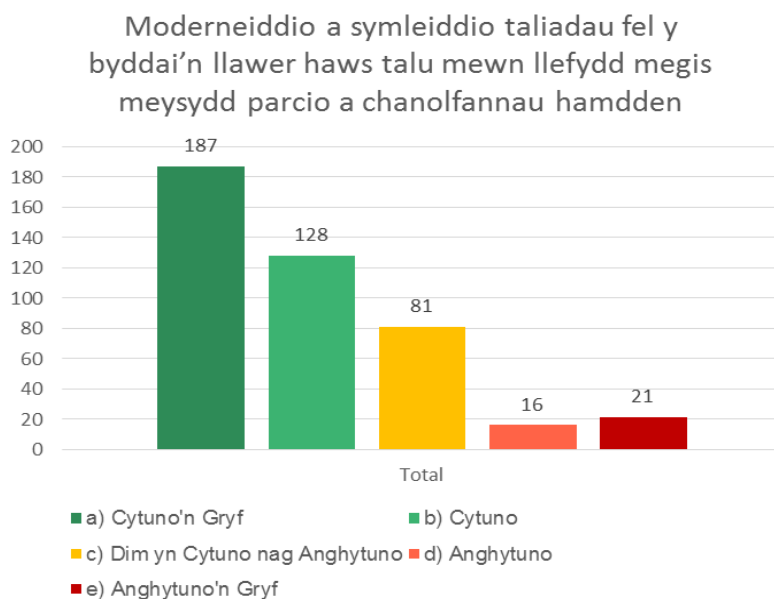
“ Rhaid cydbwysu unrhyw gynllunio i gynyddu ffioedd yn erbyn y pwysau sydd ar unigolion a theuluoedd ar hyn o bryd”

“Ffioedd uwch ar gyfer ceisiadau cynllunio ac ati yn seiliedig ar gost y datblygiad ac os ydyw ar gyfer cartref gwyliau/ail gartrefi (nodwch person lleol neu na ddylid eu defnyddio fel cartref gwyliau am dyweder ?? blynedd)”

“Preifateiddiwch y Canolfannau Hamdden”

“Mae lle i oddeutu 500 o geir yn y 4 maes parcio i staff yn Llangefni. Wrth godi isafswm o £2 y diwrnod, byddech yn gwneud incwm o £1000 yr wythnos. Os ydych chi o ddifrif am yr ymgynghoriad hwn, dylech ystyried hyn.”

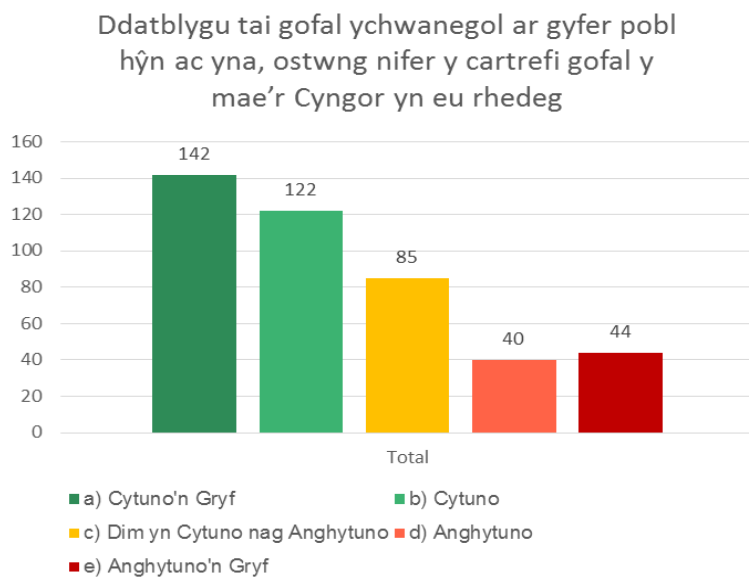
- 2.11 Cafodd y cynnig i ..”Foderneiddio a symleiddio taliadau fel y byddai’n llawer haws talu mewn llefydd megis meysydd parcio a chanolfannau hamdden” ei gefnogi gan 72% o ymatebwyr gydag ond 8% yn anghytuno/anghytuno’n gryf.

Sylwadau'r Ymatebwyr:

“Gosodwch rwystrau ar feysydd parcio fel na fedr pobl barcio heb dalu”

- 2.12 Roedd bron i 61% yn cytuno/cytuno’n gryf y dylem..”Ddatblygu tai gofal ychwanegol ar gyfer pobl hŷn ac yna, ostwng nifer y cartrefi gofal y mae’r Cyngor yn eu rhedeg” a 19% arall ddim yn cytuno nac yn anghytuno a 19% yn anghytuno/anghytuno’n gryf.

Sylwadau'r Ymatebwyr:

“Nid wyf yn gwybod digon am dai gofal ychwanegol ac o’r herwydd mae fy ateb yn un niwtral. Yn gyffredinol, mae’n edrych fel cynllun da”

“Codwch y ffioedd ond peidiwch â chau’r cartrefi gofal y mae’r Cyngor yn eu rhedeg”

“Trosglwyddo gofal preswyl i iechyd cyhoeddus”

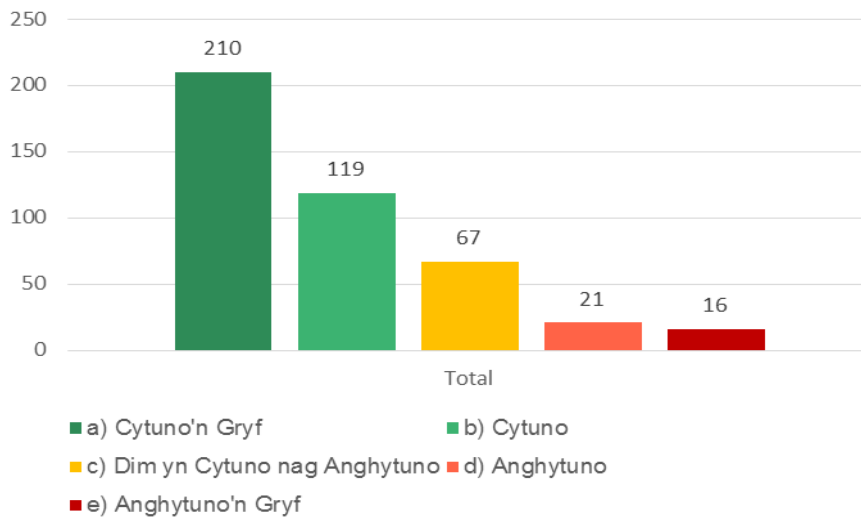
“Mae cyfrifoldeb ar y Cyngor i ddarparu gofal o safon i bobl hŷn”

“Dylai darparu gofal o safon i gwrdd ag anghenion pobl fod yn flaenoriaeth bob amser yn achos Gofal i Bobl Hŷn. Mae cyfrifoldeb ar y Cyngor i reoleiddio safonau waeth bwy sydd biau’r gwasanaeth.

“Mae pobl hŷn yn derbyn gwell gofal mewn Cartrefi Gofal sy’n cael eu rhedeg yn dda ac sy’n effeithlon yn hytrach na threulio oriau ar eu pennau eu hunain yn eu cartrefi ar adegau pan maent angen cymorth a rhywun i leddfu eu hunigrwydd”

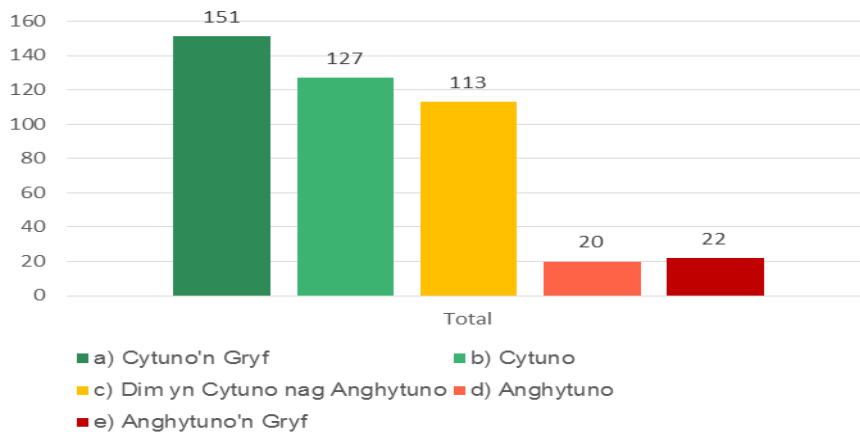
- 2.13** Roedd mwyafrif llethol (bron i 76%) o ymatebwyr hefyd yn cytuno gyda’r cynnig i ...”Cynyddu’r defnydd o dechnoleg y cartref fel gall pobl aros yn annibynnol am gyfnod hwyach”

Cynyddu’r defnydd o dechnoleg y cartref fel gall pobl aros yn annibynnol am gyfnod hwyach

- 2.14** Dim ond 10% o’r ymatebwyr oedd yn anghytuno/anghytuno’n gryf gyda’r cynnig i ..”Adolygu nifer y llefydd sydd gennym mewn ysgolion yn erbyn nifer y llefydd yr ydym eu hangen mewn gwirionedd” gyda 64% yn cytuno neu’n anghytuno’n gryf

Adolygu nifer y llefydd sydd gennym mewn ysgolion yn erbyn nifer y llefydd yr ydym eu hangen mewn gwirionedd

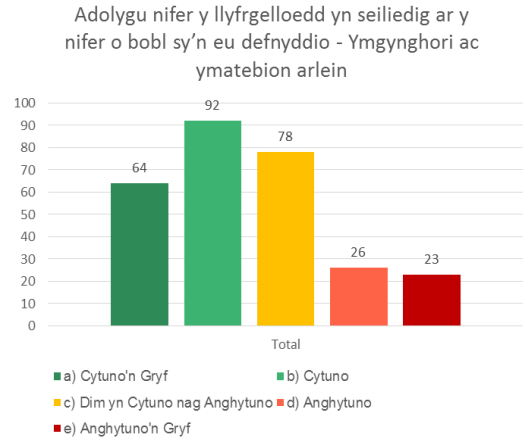
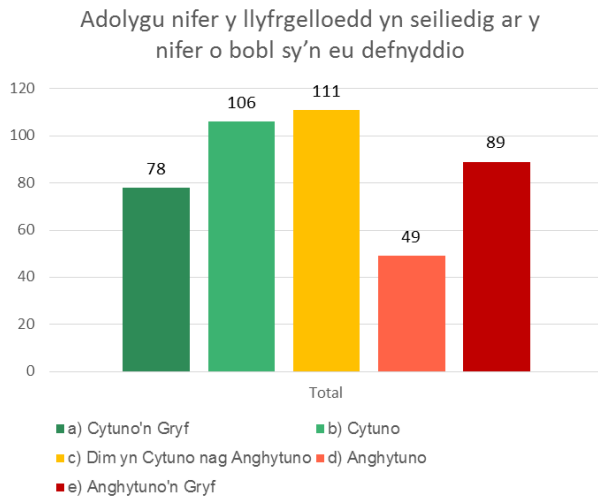
Sylwadau’r Ymatebwyr:

“Mae’r angen am lefydd mewn ysgolion yn amrywio o flwyddyn i flwyddyn”

“Rwy’n teimlo hefyd y dylai’r Cyngor gadw’r ysgolion llai a pheidio â gorfodi pobl i fynd â’u plant i ysgolion sy’n bell ac rwy’n meddwl y câi’r plant addysg well pan mae mwy o amser yn cael eu dreulio arnynt, hynny yw, mewn dosbarthiadau llai”

“Ystyried defnyddio’r llefydd gweigion mewn ysgolion ar gyfer staff a gyflogir yn ganolog gan olygu y byddai llai o safleoedd i’w rheoli”

2.15 Arweiniodd y cynnig i ..”Adolygu nifer y llyfrgelloedd yn seiliedig ar y nifer o bobl sy’n eu defnyddio” at ymateb diddorol o ystyried mai Llyfrgelloedd oedd un o brif bynciau'r ymgynghori. Roedd 42% yn cytuno/cytuno'n gryf gyda'r cynnig ac roedd 31% yn anghytuno/anghytuno'n gryf gyda 25% ddim yn cytuno nac yn anghytuno. Fodd bynnag, petawn yn tynnu'r holiaduron a gylchredwyd yn y llyfrgelloedd o'r hafaliad, mae'r ffigyrau yn 55% yn cytuno/cytuno'n gryf, 27% ddim yn cytuno nac yn anghytuno a dim on 17% yn anghytuno/anghytuno'n gryf.

Sylwadau Ymatebwyr:

“Dylai llyfrgelloedd olygu mwy na llyfrau a rhyngwyd. Dylent fod yn gaffis cymunedol lle gall pobl gyfarfod”

“Cau POB llyfrgell y tu allan i'r trefi”

“Credaf y bydd llyfrgelloedd yn bwysicach nag erioed i gymunedau lleol ac y dylid ymestyn eu horiau agor i gwrdd â'u hanghenion. Nid rhywle i fenthycu llyfrau yn unig yw'r llyfrgelloedd – maent yn adnodd pwysig ar gyfer grwpiau cymunedol, yn darparu gwybodaeth am wasanaethau'r Cyngor, gwasanaethau cymorth a gwybodaeth i ymwelwyr. Yn fy marn i, mae llyfrgelloedd yn llawer pwysicach na chwrs golff”

“Mae prinder adeiladau i gynnig gwasanaethau ac efallai mai'r llyfrgelloedd yw'r ateb. Hefyd, gellid ailfodelu'r llyfrgell deithiol i ganiatáu mynediad i'r rhyngwyd fel y gall dinasyddion nad oes ganddynt fynediad iddi am ba reswm bynnag ei defnyddio”

“ Rwyf wedi cytuno gyda'r adolygiad o ran nifer y llyfrgelloedd, oherwydd byddai modd ail-leoli rhai o'r cyfleusterau hyn mewn siop un stop a allai letya cyfleusterau hamdden ac ati dan yr un to”

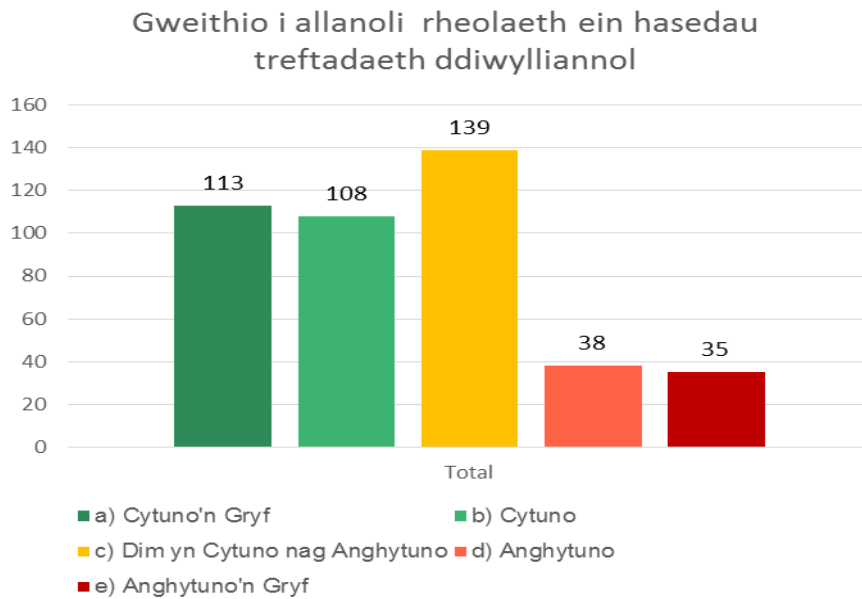
“Codi ar bobl i fynd i Oriol Môn, ymddengys nad yw'r toriadau byth yn cyffwrdd hon, dim ond llyfrgelloedd. Mae llyfrgelloedd yn fwy defnyddiol nag oriel gelf”

“Dymunaf i chi bob llwyddiant yn eich ymdrechion ond rwy'n gobeithio y bydd ein llyfrgell ni (Biwmares) yn parhau i ffynnu”

“Cyflwyno ffi fechan flynyddol ar gyfer defnyddio'r llyfrgelloedd – ac eithrio plant a myfyrwyr. Cyflwyno ffi i ddefnyddio cyfrifiaduron yn y llyfrgelloedd – gyda'r un amod â'r uchod

“Rwy'n meddwl bod llyfrgelloedd yn hanfodol i'r gymuned ac mae angen eu hailfodelu'n gyfleusterau o fath hyb cymunedol”

- 2.16** Roedd dros 51% yn cytuno gyda'r cynnig i .."Gweithio i allanoli rheolaeth ein hasedau treftadaeth ddiwylliannol" gyda 32% pellach ddim yn cytuno nac yn anghytuno gyda'r cynnig ac ychydig dros 16% yn anghytuno/anghytuno'n gryf

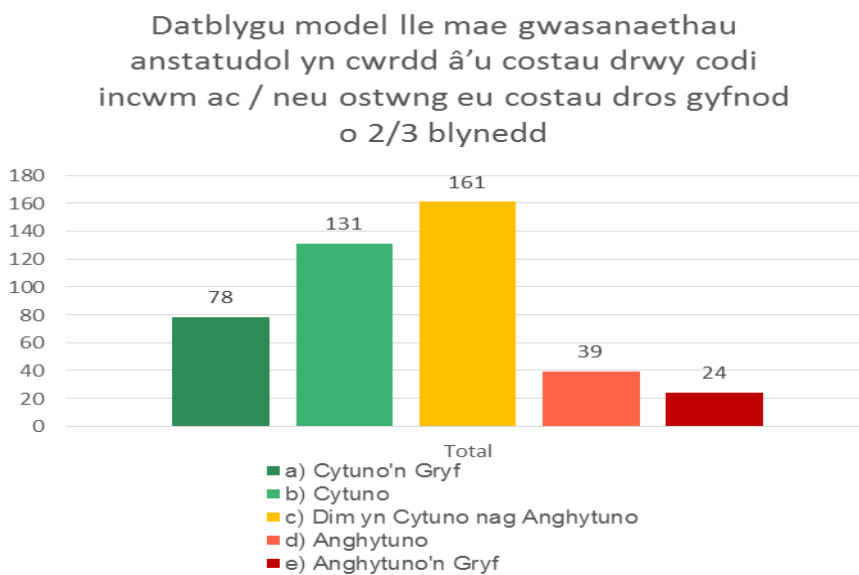

Sylwadau Ymatebwyr:

“ Dylid ystyried y modd yr ydym yn rheoli ein hasedau treftadaeth ddiwylliannol fesul achos. Mewn rhai meysydd, mae'n bur debygol y gellid dirprwyo rheolwyr i sefydliadau addas. Dylai'r Cyngor fod yn rheoli ei arian yn gadarn fel mater o drefn. Dylai unrhyw adolygiad o'r gwasanaethau cyfredol ganolbwyntio ar y meysydd gwariant uchaf a bod yn seiliedig ar ddulliau rheoli cadarn”

“cael madael ag Oriol Ynys Môn a gwerthu lluniau gwerthfawr, sef rhai Tunncliffe”

- 2.17** Roedd 51% o ymatebwyr hefyd yn cytuno/cytuno'n gryf gyda'r cynnig i .. "Datblygu model lle mae gwasanaethau anstatudol yn cwrdd â'u costau drwy codi incwm ac / neu ostwng eu costau dros gyfnod o 2/3 blynedd" gyda 31% ddim yn cytuno nac yn anghytuno a 16% yn anghytuno/anghytuno'n gryf

Sylwadau'r Ymatebwyr:

“gweithio mewn partneriaeth gyda'r trydydd sector i leihau a rhannu costau”

2.18 Sylwadau Ychwanegol

Fel a nodwyd yn y rhagarweiniad, derbyniwyd nifer o sylwadau ansoddol yn ystod y broses ymgynghori - rhai drwy ebost neu lythyr a rhai drwy ymgysylltiad wyneb yn wyneb gydag ymatebwyr. Mae rhai o'r sylwadau sy'n cyd-fynd yn uniongyrchol â'r cynigion wedi cael eu cynnwys yn yr adroddiad (uchod) ac mae'r sylwadau ychwanegol isod yn cael eu cynnwys am eu bod yn groestoriad o'r math o ymatebion a dderbyniwyd a oedd naill ai a) yn themâu a oedd yn codi dro ar ôl tro neu b) yn ymatebion nad oeddynt yn ymwneud yn uniongyrchol â'r cynigion ond yn rhaid a oedd yn haeddu sylw

- Gostwng nifer yr Uwch Reolwyr, gormod ohonynt
- Gostwng absenoldeb salwch
- Llai o Gynghorwyr. Gostwng nifer y Cynghorwyr. Cynnal cyfarfodydd ar-lein.
- Cau'r swyddfa cofrestru etholiadol ar stad ddiwydiannol Llangedfni a'i chyfuno gyda swyddfeydd y Cyngor yn y dref
- *Gellid rhoi'r gorau i wagio biniau gwyrdd ar gyfer gwastraff gardd rhwng Tachwedd a Mawrth oherwydd nad ydynt yn gyffredinol yn cael eu defnyddio yn y cyfnod hwnnw.*
- *Credaf y dylai'r Cyngor ystyried cyfuno'n wirfoddol gyda Chyngor Gwynedd. Gallai hyn gynnig arbedion anferthol drwy ganoli gwasanaethau yn arbennig felly o ran caffael, rheoli a gweinyddu, cyllid a recriwtio.*
- *Pryderon ynghylch adeiladau gwag ar yr Ynys – pam ddim gwerthu'r rhain? Y Mân-ddaliadau – faint ohonynt sy'n wag ar hyn o bryd*
- *Gwagio biniau gwyrdd yn y gaeaf - oni fedrid gwneud hyn unwaith y mis? Yn lle hynny, gellid casglu eitemau o wastraff domestig nad ydynt fel arfer yn cael eu casglu (eitemau swmpus) am dri o fisoedd y gaeaf. Byddai hynny'n arbed arian o ran y gwasanaeth casglu gwastraff swmpus a roddir am ddim ddwywaith y flwyddyn ar hyn o bryd.*
- *Nid yw'r targed ar gyfer torri costau staffio yn uchelgeisiol iawn, dim ond arbediad o £1M allan o gyfanswm costau staffio oddeutu £75M (60% o gyllideb y Cyngor), sef 1.3% yn unig. Rwy'n sicr y gellid gwneud mwy o arbedion yn hyn o beth.*
- *Byddai toriad o 10% ar gyfartaledd yn y costau staffio'n arbed oddeutu £7.5M. Efallai y gellid gwneud hynny'n fwy derbyniol drwy roi, dyweder, brynhawniau Gwener i ffwrdd i staff neu gyfatebol mewn gwyliau di-dâl yn ystod y flwyddyn.*
- *Credaf y byddai'n syniad da i bawb sy'n gweithio yn y cyngor dalu ffi flynyddol i barcio eu ceir. Byddai hyn yn creu incwm ac yn creu mwy o lecyddau parcio*
- *Adolygu'r Haen Uchaf o Reolwyr – a oes angen cymaint o reolwyr?*
- *Dylai'r Cyngor ostwng y cymhorthdal a rydd i lwybrau bysys - maent yn talu i fysics sy'n llawn aer gael eu cario o gwmpas yr Ynys*
- *Hyfforddi staff i fod yn weithwyr mwy generig – sefydliad ydyw, nid adran!*
- *Mae'r strategaeth yn sôn am fesurau effeithlonrwydd sylfaenol ond nid yw'n sôn am wella perfformiad staff neu adolygu cost uwch reolwyr, mae'r rhan fwyaf o awdurdodau'n cynnal adolygiadau sylweddol o'u gwasanaethau cefn swyddfa. Beth am wneud gwell defnydd o'r dechnoleg yn y cyngor, digidol, newid sianel ac ati.*
- *Anfon gwaith papur allan mewn un iaith; gofyn i'r trethdalwyr pa iaith y maent ei heisiau*
- *Petai rhai (os nad y cyfan) o weithwyr y cyngor yn deall y pwysau sydd ar fusnesau bychain o ran llif arian, gwneud pethau'n gyflym, yn effeithlon ac yn iawn ac yn gweithredu hynny yn eu bywyd gwaith bob dydd (yr un modd â'r rhan fwyaf o weithwyr mewn Mentrau Bychain a Chanolig), yna rwy'n credu y byddai hynny o gymorth gyda'r targedau effeithlonrwydd.*
- *Ymddengys nad ydych yn "herio galw am wasanaethau" rhyw lawer iawn – lleihau'r galw am wasanaethau er gallai cynyddu'r costau gael yr effaith hon.*
- *Mae Medrwn Môn yn croesawu'r strategaeth effeithlonrwydd gyda'i gweledigaeth glir ar gyfer wynebu'r heriau ariannol. Mae'r Cyngor yn cydnabod yr angen i weithio gydag eraill i ddarparu gwasanaethau ac i ystyried yn ofalus yr hyn sy'n statudol ac yn anstatudol. Dylid dysgu gwersi o drosglwyddo gwasanaethau megis Canolfan Biwmares a'r cynllunio gofalus a'r gefnogaeth gymunedol a gynigiwyd.*
- *Roedd cytundeb yn gyffredinol ynglŷn â'r mesurau perthnasol y gellid eu cymryd ... (Cangen Ynyd Môn – Ymgyrch Diogelu Cymru Wledig) ond dylai unigolion hefyd ysgrifennu ar wahân*

Ymateb Cychwynnol y Cynghorau Tref a Chymuned (o'r Fforwm Ymgynghorol a gynhaliwyd ar 23/10/14)

- Trefniadau cydweithio – dylid gwneud mwy o waith gyda'r sector peifat er mwyn sicrhau arbedion (Trearddur).
- Gostwng cost democratiaeth – pwysigrwydd cryfhau democratiaeth a hyrwyddo amrywiaeth mewn llywodraeth leol (Llanfairpwll).
- Cael y gorau o'n staff – mae angen bod yn wylidwrus o effaith bosibl diswyddiadau a pheidio â llenwi swyddi gweigion ar lefelau salwch staff (Llanfairpwll).
- Ymgynghori – angen sicrhau fod dulliau ymgynghori'r Cyngor yn gadarn (Llanfairpwll).
- Herio darparu gwasanaethau anstatudol – angen ymgysylltu gyda'r holl gydranddeiliaid cyn gynted ag sy'n bosibl ynghylch unrhyw doriadau mawr i wasanaethau anstatudol (Cwm Cadnant)

Ad-drefnu Llywodraeth Leol yng Nghymru – Tra'n cydnabod bod yr amserlen yn mynd y tu draw i'r cyfnod o dair blynedd y mae'r strategaeth effeithlonrwydd ddrafft yn ymwneud ag ef, pwysleiswyd ei bod hi'n bwysig ymchwilio i oblygiadau posibl unrhyw fwriadau i gyfuno Cynghorau (Cwm Cadnant).

3. CASGLIAD

- 3.1** Wrth ystyried y rhan fwyaf o'r cynigion/syniadau a gyflwynwyd fel rhan o'r ymarfer ymgynghori ar Strategaeth Effeithlonrwydd 2014 ynghyd â'r ymarfer blaenorol yr ymgwymerwyd ag ef yn 2013, ymddengys bod yr ymateb cyffredinol yn arwydd o'r ffaith fod y Cyngor wedi cyflwyno opsiynau y mae dinasyddion Ynys Môn yn cytuno â nhw yn gyffredinol.
- 3.2** Ac eithrio'r cynnig i godi'r Dreth Gyngor gan 5% bob blwyddyn, mae mwyafrif o drigolion Ynys Môn yn cefnogi'r cynigion ar y cyfan ac o'r herwydd yn rhoddi mandad clir i'r Cyngor symud ymlaen i weithredu ar y cynigion sy'n gysylltiedig â'r strategaeth.

CYNIGION AR Y GYLLIDEB 2015/16 - "CWRDD A'R HERIAU" - DADANSODDIAD O YMGYNGHORIAD

1. Cynigion Cyllideb - Derbyniwyd 73 ymateb i'r ymarfer ymgynghori sy'n ffurfio yr ymatebion y cyfeirir atynt yn yr adroddiad uchod, yn unol a'r canlynol
 - Sefydliadau / Cyrff - Nifer o Gynghorau Tref & Chymuned, Ymgyrch Diogelu Cymru Wledig, Malltraeth Ymlaen a Pwyllgor Cyswllt y Sector Gwirfoddol. (er mai cyfanswm nifer yr ymatebion yma yw 5, mae hyn yn cynnwys ymateb o gyfarfod Fforwm Cyswllt Cynghorau Tref a Chymuned lle mae 10 o gynghorau unigol yn cael eu cynrychioli mewn ymateb cyffredinol ar ran y Fforwm – mae'r safbwyntiau hyn wedi cael eu cynnwys yn yr adroddiad);
 - Ymatebion unigol - derbyniwyd Ar-lein trwy "Survey Monkey", drwy e-byst / llythyrau neu drwy sesiynau Galw Heibio Arweinydd y Cyngor.

1.1 Cynnig i gynyddu'r Dreth Gyngor i 5%

- 1.2 Daeth nifer o sylwadau i law gan gyrff ac unigolion o ran y cynnig i gynyddu'r Dreth Gyngor. Derbyniwyd cyfanswm o 13 o ymatebion. O'r Deg corff a ymatebodd mynegwyd peth gwrthwynebiad

"Mae cynnydd o 5% yn y Dreth Gyngor yn anfforddiadwy, yn annerbyniol ac yn annioddefol".

Dywedodd eraill y dylai'r Dreth Gyngor fod mor isel ag sy'n bosibl ac y dylai'r effeithiau ar unigolion a chartrefi gael eu hystyried cyn dod i benderfyniad terfynol, roedd rhan fwyaf o'r ymatebion, fodd bynnag, yn adlewyrchu barn fel yr amlinellir isod

.... "Cyngor Cymuned bron yn unfrydol o blaid y toriadau sy'n cael eu cynnig ac yn eu gweld yn rhesymol iawn o feddwl am sefyllfa ariannol bresennol y Cyngor Sir".

"Mae angen esbonio i trethdalwyr pa wasanaethau fydd yn cael eu diogelu os bydd cynnydd yn y Dreth Gyngor o 5%. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod, os yw gwasanaethau hanfodol i gael eu diogelu, mae angen codi Treth y Cyngor hyd at 5% i gwrdd â'r bwlch cyllido "

"5% yn gynnydd braidd yn uchel ond rydym yn cydnabod yr angen i gynyddu Treth y Cyngor hyd at y lefel hon er mwyn cwrdd â'r bwlch cyllido".

"Cynnydd o 5% arfaethedig yn dderbyniol, ond mae angen i wasanaethau fod yn fwy effeithlon a gneud y gorau o fynd ar drywydd incwm".

"Cefnogi cynnydd o tua 4-4.5% i gydnabod pwysau ar wasanaethau.

Tri unigolyn oedd yn gwrthwynebu cynnydd yn y Dreth arfaethedig, sylwadau fel a ganlyn: -

"Nid yn hapus gyda Treth 5% "

"Byddwn hefyd yn pryderu na fyddai llawer yn gallu fforddio' yn, yn enwedig gyda phwysau economaidd ac ariannol eraill ar deuluoedd incwm isel"

"Ffordd hawdd allan o broblemau - Rhoi baich ar y trethdalwr. Cynnydd o gyfanswm 5% yn nonsens. Mae'r dreth wedi codi dros y pedair blynedd diwethaf, dair gwaith yn uwch na chwyddiant "

2. Ymatebion Unigol – Cynigion Gwerth am Arian

- 2.1 Roedd mwyafrif yr ymatebion dan y pennawd hwn y mwyaf niferus o fewn yr ymgynghoriad, ac yn cael eu crynhoi drwy rai o'r sylwadau isod
- 2.2 Ymatebodd pump o bobl i'r cynnig i (Lleihau'r Priffyrdd a Cyllideb Waith Goleuo (Priffyrdd) gyda 3 yn gwrthwynebu a 2 o blaid.

- 2.3** Cafodd y cynnig i leihau dyrnodiau agor (i 5 diwrnod y safle) a diwygio arferion gwaith (Gwastraff) 7 ymateb gyda 2 o blaid a 5 yn gwrthwynebu - ond i'r ddyddiau / amserau cau penodol fel y nodir yn y sylwadau isod:-

"Efallai fod cau safleoedd gwastraff i 5 diwrnod yn arbed costau ond gallai gynyddu tipio anghyfreithlon. Fodd bynnag, os yw am gael ei leihau i 5 diwrnod byddwn yn awgrymu nad yw'n cau ar y Sadwrn, Sul na dydd LLun"

- 2.4** Yn yr un modd, dim ond 3 o ymatebion ddaeth i law o ran y cynnig ar gyfer Gostyngiad yn y gyllideb Gwella Safonau Ysgolion (Addysg) gyda dau yn gwrthwynebu ac 1 yn cytuno
- 2.5** Un mater penodol a godwyd gan Ymgyrch Diogelu Cymru Wledig oedd ynghylch y cynnig ynglyn a lleihau cyfraniad tuag at yr Uned Bolisi Cynllunio ar y Cyd ac arbedion effeithlonrwydd gwasanaeth amrywiol (Cynllunio) - roeddent o'r farn y gallai hyn wanhau dyletswyddau statudol y cyngor a chyfrifoldebau yn ymwneud a materion cynllunio

3. Ymatebion Unigol – Cynigion Herio Parhad Gwasanaethau

- 3.1** Derbyniwyd ymatebion gan gyrrff ac unigolion o ran y cynnig ar gyfer Gostyngiad yn y gyllideb glanhau strydoedd (Priffyrdd) gydag un corff yn arbennig o bryderus am yr effeithiau posibl ar dwristiaeth ...

"Mae ymwelwyr yn disgwyl amgylchedd glân. Bydd lleihau glanhau strydoedd yn gwneud ein cyrchfannau i dwristiaid yn llai deniadol ac felly yn cael effaith negyddol ar fusnesau twristiaeth lleol"

- 3.2** Er bod un person yn cytuno â'r cynnig o ran toriadau i'r Urdd, Ffermwyr Ifanc a Cerdd William Mathias (Addysg) roedd dau yn gwrthwynebu hyn

- 3.3** Yn yr un modd roedd un person yn cefnogi a 2 o bobl yn gwrthwynebu'r cynnig i roi llai o gymorth ariannol i gwmni rheoli sy'n rhedeg Canolfan Croeso Llanfairpwll (Adfywio Economaidd a Cymunedol)

- 3.4** Roedd dau o bobl yn gwrthwynebu'r cynnig ar gyfer Gostyngiad yn y gyllideb Dyslecsia Cynradd (Addysg) ...

"Byddwn yn herio'r gostyngiad i gefnogi plant Dyslecsig mewn ysgolion cynradd, bydd hyn yn effeithio ar safonau ar lefel ysgol uwchradd pan gallai fod yn rhy hwyr i fynd i'r afael a'r broblem"

4. Ymatebion Unigol – cynigion lleihau'r gost o Reoli, Democratiaeth a Biwrocratiaeth.

- 4.1** Dim ond dau fater amlygwyd yn yr adran hon, sef Rhesymoli Staffio, lleihau a dileu swyddi gwag (Priffyrdd, Hamdden, E & CR, TGCh, Trawsnewid, Archwilio a Diwylliant) a Rhesymoli yr Uwch Dim Arweinyddol (Busnes y Cyngor) - gyda thri o bobl o blaid y cyntaf a saith o ymatebion cadarnhaol i'r ail gynnig. Ymysg y sylwadau a fynegwyd oedd

"Dylai cynnal adolygiad o'r brig i lawr cyflawn o strwythur staffio y cyngor. Dylai'r holl staff gael eu gwerthuso a lle bo angen eu hadleoli ar sail eu cymwysterau a'u cymhwysedd. Dylai unrhyw ddiswyddiadau angenrheidiol neu ymddeoliadau cynnar gael eu trin yn sensitif ond ni ddylid ei osgoi. Mae'n amlwg yn annymunol i gynyddu diweithdra ar yr ynys ond rhaid i effeithlonrwydd fod yn ffaenoriaeth y cyngor"

5. Ymatebion Unigol - Gweithio ar y cyd ag eraill i arbed arian neu gynnal lefelau gwasanaeth

- 5.1** Nid oedd unrhyw sylwadau penodol o ran y pennawd hwn, ond roedd nifer o bwyntiau cyffredinol o ran barn y Cyngor ar Ad-drefnu Llywodraeth Leol, unwaith eto farn yn gymysg...

"Dim ond un ffordd sydd i arbed arian a hynny yw cael ddau gyngor ar draws Gogledd Cymru".

"Plis, plis, plis peidiwch â uno Ynys Môn gyda Chyngor arall".

6. Ymatebion Unigol - cynigion mwyafu cynhyrchu incwm

- 6.1 Cafodd cyflwyno ffi o £ 1.50 am frecwast ar gyfer disgyblion nad ydynt yn cael prydau ysgol rhad ac am ddim mewn ysgolion cynradd (Addysg) ymateb negyddol gan dim ond 4 o bobl

"Mae hyn ...yn ymddangos i fynd yn erbyn y canllawiau statudol ar gyfer awdurdodau lleol a chyrrff llywodraethu ysgolion cynradd a gynhelir ynghylch darparu brecwast am ddim mewn ysgolion cynradd fel y'u diffinnir yn Safonau Ysgolion a Deddf Sefydliad (Cymru) 2013."

- 6.2 Roedd rhai ymatebwyr yn cytuno â'r syniad ar gyfer cynhyrchu incwm ar draws gweithgareddau canolfannau hamdden gan nodi eu bod yn anstatudol ac y dylent fod yn hunan-gynhaliol yn ariannol

- 6.3 Yn yr un modd roedd un person yn gwrthwynebu ac un person yn cefnogi'r cynnig i gynyddu incwm parcio drwy gyflwyno ffioedd parcio yn Rhoscolyn, Station House Llangefni, Porth Swtan & Stanley Crescent Caerdybi (Priffyrd)

- 6.4 Daeth 3 ymateb negyddol i law o ran y cynnig i godi tâl o £25 am adnewyddu biniau olwyn sydd wedi mynd ar goll, wedi eu difrodi, wedi eu dwyn neu wedi eu archebu ar gyfer tai newydd

" Ni ddylid disgwyl i ddeiliad y ty neu'r 'dioddefwr' sydd wedi cael eu bin wedi ei ddwyn neu ei difrodi gan drydydd parti (neu'r contractwr casglu gwastraff fel sydd wedi digwydd i mi yn y gorffennol) orfod talu am rhywbeth nad yw'n eu bai."

7. Ymatebion Unigol - cynigion cael y gorau allan o'n staff

- 7.1 O dan y cynnig hwn nid oedd ond dau ymateb – a'r ddau yn yn gadarnhaol, o ran y cynnig i leihau cyllidebau lwfans car. Fodd bynnag, ac er nad yn gynnig penodol, mae nifer o bobl yn gwneud sylwadau ar salwch staff a threfniadau gwyliau blynyddol....

"Yn hapus gyda'r awgrymiadau hyn - awgrymu hefyd fod goblygiadau cryfach ar gyfer absenoldebau salwch"

"a fyddwch yn mynd i'r afael ac absenoldeb staff a adroddwyd yn ddiweddar yn y papurau?"

"Dylid annog staff (gan reolwyr) i wneud y defnydd gorau o'r Cynllun Prynu Gwyliau Blynyddol Ychwanegol. Bydd hyn yn arbed arian i'r Cyngor, ac yn cynorthwyo i gydbwysedd gwaith / bywyd gwell a lleihau straen ac ati i staff"

8. Sylwadau Cyffredinol (dim yn benodol i Benawdau Ymgynghoriad ar y Gyllideb)

- 8.1 Mae angen llawer mwy o wybodaeth gyda DIM jargon. mae angen i ni wybod yn union beth sy'n cael ei dorri nid dim ond "amrywiol".

- 8.2 Pam nad yw pob Aelod yn cynnal cyfarfod cyhoeddus o fewn eu hetholaeth er mwyn mesur barn eu hetholwyr

- 8.3 Mae angen rhagor o wybodaeth, mae angen anfon i gartrefi mewn fersiwn hawdd i'w ddarllen lle mae pobl sydd heb fynediad i'r We, a sydd angen cymorth i lenwi holiaduron - lle mae'r ymgynghoriad gyda phlant a pholyn mynd ifanc ac ymgynghoriad a pobl sydd ag anableddau ac anawsterau dysgu? "

- 8.4 Nid " Survey Monkey" yw'r ateb! mae angen i chi siarad â phobl "

- 8.5 Nododd rhai pobl yn benodol cau Cwrs Golff Llangefni

"Ar agor am 32 o flynyddoedd. Gwneud arian Ebrill-Medi - pobl yn dod o bell (yr Almaen). Dim arwydd go iawn ei fod cau ar fin digwydd "

8.6 Yn yr un modd, roedd nifer o sylwadau am y prosiect Gweithio'n Gallach - yn y bôn yn gwrthwynebu unrhyw wariant ychwanegol ac o'r angen am rhagor o wybodaeth am y rhesymeg ar gyfer unrhyw wariant ychwanegol ar Pencadlys y Cyngor.

8.7 Cyfeiriodd rhai pobl hefyd yn benodol at lyfrgelloedd fel arbediad posibl .

"Cau Llyfrgelloedd - mae llawer o bobl a chyfrifiaduron felly gellir cael llyfrau yn hawdd, hefyd gall faniau llyfrgell dal i ymweld â phobl ar hyd a lled yr ynys"

CRYNODEB Y GYLLIDEB ARFAETHEDIG

Yn seiliedig ar Gynnydd o 4.5% yn y Dreth Gyngor

Cyfarwyddiaeth	Sefyllfa Ddisymud Ddrafft ar ôl setliad dros dro £	Newidiadau Setliad Terfynol Ac Addasiadau Arall £	Cynigion arbedion (gweler Atodiad 4) £	Sefyllfa Ddisymud Ddrafft £
Dysgu Gydol Oes (gan gynnwys Ysgolion)	48,113,280			48,113,280
Gwasanaethau Cymunedol	30,854,780			30,854,780
Datblygu Cynaliadwy	19,999,050	-120,740		19,878,310
Dirprwy Brif Weithredwr	12,344,780			12,344,780
Costau Corfforaethol a Democraidaidd	1,819,530			1,819,530
Cyfreithiol a Gweinyddol	2,667,970			2,667,970
Ardollau	3,219,600	-15,710		3,203,890
Cyllido Cyfalaf a Llog	7,782,590	321,344		8,103,934
Codi ar y CRT/SGU	-357,767			-357,767
Rhaglen Blaenoriaethau Fforddiadwy	-23,012	4,402		-18,610
Cyfanswm	126,420,801	189,296	0	126,610,097
Cronfa Wrth gefn ar gyfer Gwelliannau	190,000			190,000
Cronfa Wrth gefn Gyffredinol	500,000	131,700		631,700
Cronfa Wrth gefn Brechwast Addysg		170,000		170,000
Cronfa Wrth gefn ar gyfer Arfarnu Swyddi	800,000	-200,000		600,000
Is Gyfanswm – Cyllideb Ddigynnydd	127,910,801	290,996	0	128,201,797
Tâl a Graddfeydd	500,000			500,000
Cronfa Wrth gefn – Cost Newid	221,000	-1,000		220,000
Cymorth Dewisol tuag at y Dreth	50,000			50,000
Cyfanswm Cyn Arbedion	128,681,801	289,996	0	128,971,797
Wedi ei Gyllido Gan:				
Cyllid Allanol Cyfun	92,887,000	79,000		92,996,000
Y Dreth Gyngor	30,988,000	-32,903		30,955,097
Cytundeb Canlyniad	720,000	5,000		725,000
Cyfanswm	124,595,000	51,097		124,646,097
Bwlch Ariannu	4,086,801	238,899	0	4,325,700

Arbedion Arfaethedig

ATODIAD 4

Arbedion Arfaethedig	Cyfanswm Arbedion Arfaethedig £'000	Gwasanaeth	Oblygiadau Cydraddoldeb
Cael gwared â llinellau Cyllideb Cyffredinol heb eu defnyddio	200.0	Oedolion	<p>A. Rhagfynegiadau Cyllidebol Anghywir - O ystyried y symudiadau hanesyddol yn sefyllfaoedd cyllidebol, mae'n parhau'n risg fod yr adran yn gor-ddatgan ei danwariant cyfredol. Ystyrir, fodd bynnag, fod y sefyllfa bresennol yr adroddir yn un gadarn a bydd sgrïwtini agos parhaus o'r cyllidebau yn lliniaru'r risg yma.</p> <p>B. Galw am y Gwasanaeth - Wrth gael gwared o'r lefel yma o danwariant, her fydd gallu'r adran i gwrrd â chynnydd yn y galw am y gwasanaeth o fewn y gyllideb dyrannwyd. Ar hyn o bryd, rheolir newidiadau mewn demograffi o fewn Gwasanaethau Oedolion drwy esblygiad ail-alluogi ac, yn y dyfodol, modelau gofal ychwanegol. Ar gyfer meysydd gwasanaeth arall, fe gynigir dull tebyg fel rhan o'r gwaith trawsnewid a bydd hyn yn ganolog i'n dull yn y dyfodol.</p>
Cynhyrchu Incwm Gofal Gwell Môn	10.0	Oedolion	Dim. Cytunwyd i'r ffordd yma o weithio ar gychwyn Gofal Gwell Môn.
Creu Cyllideb Incwm ar gyfer taliadau gohiriedig gofal	127.0	Oedolion	Mae'n bosibl bydd newid i hwn wrth i batrymau perchnogaeth eiddo newid, ond fe ragwelir nid yw hyn o fewn y dyfodol agos ac, efallai, ni fydd yn newid am 20 – 30 mlynedd.
Lleoliadau Garreg Lwyd	70.0	Oedolion	Yn debygol o gael effaith anghyfartal ar bobl hŷn a theuluoedd
Cyfanswm Oedolion	407.0		
Gostyngiadau staffio	22.6	Oedolion	Mae'r cynigion yn annhebygol o gael effaith anghyfartal ar unrhyw grŵp.
Cyfanswm Archwilio	22.6		
Rhoi'r gorau i ddefnyddio Cadeirydd Annibynnol ar gyfer y Panel Maethu a defnyddio Cadeirydd Mewnol	4.0	Plant	<p>a) Gostyngiad yn ansawdd a gwybodaeth o fewn maes cymhleth;</p> <p>b) Colli arbenigedd y darparwr presennol;</p> <p>c) Efallai'n cael ei weld fel cam yn ôl gan reoleiddwyr;</p> <p>ch) Effaith ar gapasiti'r Gwasanaeth i wneud trefniadau Cadeiryddio arall;</p> <p>d) Effaith ar enw da drwy beidio cael cadair annibynnol;</p> <p>dd) Effaith posibl ar amhleidioldeb a thryloywder wrth wneud penderfyniadau;</p> <p>e) Dim ymgynghoriad â chydranddeiliad ar y newidiadau arfaethedig.</p> <p>Dylai'r Awdurdod Lleol ystyried fod y risgiau a'r costau cyfle yn y cynnig yma'n gorbwysu'r arbediad ariannol.</p>
Gostwng costau Asiantaethau Maethu Annibynnol	75.0	Plant	<p>Mae llwyddiant y cynnig yma'n ddibynnol ar ddau factor:-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Recriwtio a chadw gofalwyr maeth mewnol - cynyddu capasiti fel ein bod â chryfder a dyfnder yn y gwasanaeth y gallwn gynnig i blant o bob oedran ac anghenion. 2. Adnabod amgylchiadau priodol lle mae hi o les i blant newid lleoliad. Risgiau enw da/ cyfreithiol/ canlyniadau i blant/cydranddeiliaid/cyflenwi gwasanaeth. Amseroldeb ac ansawdd asesiadau ac ymyriadau i ddiogelu a hyrwyddo lles plant yn cael ei beryglu. <ul style="list-style-type: none"> • Peryglu cyflawniad o ganlyniadau da i blant • Anallu cwrdd ag amcanion a thargedau allweddol • Tan-berfformio yn erbyn anghenion a disgwyliadau cwsmer • Penderfyniadau yn anwybyddu barn/diddordebau cydranddeiliad • Her gyfreithiol

Gostwng Costau Lleoliadau Allsirol	51.0	Plant	<p>Risgiau enw da/ cyfreithiol/ canlyniadau i blant/cydranddeiliaid/cyflenwi gwasanaeth.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amseroldeb ac ansawdd asesiadau ac ymyriadau i ddiogelu a hyrwyddo lles plant yn cael ei beryglu. • Peryglu cyflawniad o ganlyniadau da i blant • Anallu cwrdd ag amcanion a thargedau allweddol • Tan-berfformio yn erbyn anghenion a disgwyliadau cwsmer • Penderfyniadau yn anwybyddu barn diddordebau cydranddeiliaid
CAMHS – Dod â'r trefniant cyfredol i ben	38.0	Plant	<p>Risgiau enw da/ cyfreithiol/ canlyniadau i blant/cydranddeiliaid/cyflenwi gwasanaeth.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niwed enw da a her • Amseroldeb ac ansawdd asesiadau ac ymyriadau i ddiogelu a hyrwyddo lles plant yn cael ei beryglu. • Peryglu cyflawniad o ganlyniadau da i blant • Anallu cwrdd ag amcanion a thargedau allweddol • Diffyg cyfathrebu a chyd-weithio aml-asiantaethol yn arwain at ymyriadau i ddiogelu a hyrwyddo lles plant yn cael ei beryglu • Tan-berfformio yn erbyn anghenion a disgwyliadau cwsmer • Penderfyniadau yn anwybyddu barn/ diddordebau cydranddeiliaid • Aneffeithlonrwydd a chost delio â chwynion a'r galw cynyddol o anghenion tuag at wasanaethau drutach • Gall fod colli ewyllys da rhwng gweithwyr proffesiynol yn y ddarpariaeth o glinic ymgynghori CAMHS/LAC. <p>Gwerthfawrogir y gwasanaeth yma'n fawr gan Weithwyr Cymdeithasol a Gofalwyr Maeth.</p>
Arbedion Effeithlonrwydd – Trydydd Sector	8.0	Plant	<p>Risgiau enw da/ cyfreithiol/ariannol/cydranddeiliaid/cyflenwi gwasanaeth.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gostyngiad yn ansawdd gwasanaeth • Peryglu cyflawniad o ganlyniadau da i blant • Niwed enw da a her gyfreithiol • Tan-berfformio yn erbyn anghenion a disgwyliadau cwsmer • Dim ymgynghoriad â'r cydranddeiliaid ar y newidiadau • Aneffeithlonrwydd a chost delio â chwynion
Adolygu cyfraniad CSYM i'r Bartneriaeth Cyfiawnder Ieuenctid	8.0	Plant	<p>Risgiau enw da/ cyfreithiol/ariannol i blant/cydranddeiliaid/cyflenwi gwasanaeth.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heb ymgymryd adolygiad a gall nodi ni ellir cyflawni'r targed o 10% • Gostyngiad yn ansawdd gwasanaeth a capasiti cyflawni - gall cyfaddawdu cwrdd â'r targedau cenedlaethol - bydd angen i'r Bwrdd Partneriaeth Cyfiawnder Ieuenctid sicrhau fod y gwasanaeth yn gweithio ar effeithlonrwydd gorau posibl yn nhermau llwyth gwaith, prosesau, a.y.b. • Peryglu cyflawniad o ganlyniadau da i blant-gweler uchod • Niwed enw da a her - Bydd dull y bartneriaeth tuag at yr adolygiad ariannu yn lliniaru yn erbyn ymateb gwael partneriaethol tuag at yr angen i sefydlu a lleihau cyllideb
Cyfanswm Plant	184.0		
Arbedion ar gostau papur, costau argraffu a chostau postio copïau caled o gofnodion a rhaglenni yn yr Adain Pwyllgorau	25.0	Busnes y Cyngor	Mae'r cynigion yn annhebygol o gael effaith anghyfartal ar unrhyw grŵp.
Toriad yng Nghyllideb Llyfrgell Cyfreithiol	6.0	Busnes y Cyngor	
Cyfanswm Busnes y Cyngor	31.0		

Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd – Symud Swyddfeydd	1.9	Diwylliant	Mae'r cynigion yn annhebygol o gael effaith anghyfartal ar unrhyw grŵp.
Diwylliant – Gostyngiad yn y llinellau yn y gyllideb ar gyfer cyflenwadau a gwasanaethau	2.0	Diwylliant	
Archifau – Rhesymoli'r Cyllideb	1.7	Diwylliant	
Treftadaeth - Gostyngiadau yng Nghyllideb Cyffredinol ar gyfer Amgueddfeydd	4.6	Diwylliant	
Treftadaeth - Gostyngiadau yng Nghyllideb Celfyddydau Cymunedol	1.1	Diwylliant	
Gostyngiad yn y dyraniad i grantiau i'r Celfyddydau	10.7	Diwylliant	
Archifau – Rhesymoli Staff	8.0	Diwylliant	
Archifau – Cyfraniad Ymddeoliad Cynnar yn dod i ben	4.5	Diwylliant	
Gwasanaeth Llyfrgelloedd – Gostyngiadau Staff	15.0	Diwylliant	
Amgueddfeydd – cynhyrchu incwm – gweithgareddau paranormal yng Ngharchar Biwmares	4.8	Diwylliant	
Llynonn - Gostyngiad yn llinellau cyllideb	3.0	Diwylliant	
Gwasanaeth Gwybodaeth Teulu – Gostyngiad yn Oriau Gweinyddol	9.0	Diwylliant	
Cyfanswm Diwylliant	66.3		
Gostyngiad yng nghyllideb Weithredol - Gweinyddiaeth	11.0	AE&Ch	Ni fydd arbedion ariannol arfaethedig yn gwahaniaethu'n anghyfreithlon; ddim yn cael effaith andwyol ar y grwpiau a warchodir; ddim yn cyfaddawdu ar gyfleoedd cyfartal nag yn cael effaith negyddol ar y berthynas rhwng y gwahanol grwpiau.
Gostyngiad yng nghyllideb Weithredol – Cymorth i Fusnes Rhesymoli Staff	1.0	AE&Ch	
Rhesymoli Staff	92.7	AE&Ch	
Incwm Cyffredinol Canolfan Hamdden Amlwch	32.0	AE&Ch	
Incwm Cyffredinol Canolfan Hamdden Caerdybi	25.0	AE&Ch	
Incwm Cyffredinol Canolfan Hamdden Plas Arthur	34.0	AE&Ch	
Incwm Cyffredinol Canolfan Hamdden David Hughes	4.5	AE&Ch	
Debyd uniongyrchol corfforaethol canolfan hamdden	4.0	AE&Ch	
Gwerthiannau peiriannau gwerthu canolfan hamdden (2 newydd)	6.5	AE&Ch	
Gostyngiadau yng nghyllideb Gweithredol Cyffredinol Hamdden	3.0	AE&Ch	
Gostyngiad yng nghyfraniad Datblygiad Chwaraeon i'r Gemau Ynysydd	3.0	AE&Ch	
Dileu swydd Datblygu Chwaraeon	8.0	AE&Ch	
Cyfraniad Cyllideb Grant Cyd-gysylltydd NERS	6.0	AE&Ch	
Rhesymoli staff caffi Amlwch	9.3	AE&Ch	
Gostyngiad yng nghyllideb staff achlysurol Canolfan Hamdden Caerdybi	10.0	AE&Ch	
Gostyngiad yng nghyllideb weithredol - Twristiaeth	53.0	AE&Ch	
Gostyngiad yng nghyllideb weithredol - Marchnata	2.0	AE&Ch	
Gostyngiad yng nghyllideb weithredol - Prosiectau Ewropeaidd	13.0	AE&Ch	
Gostyngiad yng nghyllideb weithredol - Uned Ewropeaidd	2.0	AE&Ch	
Rhesymoli Staff	74.4	Hamdden	
Cyfanswm Adfywio, Economaidd a Chymunedau	394.4		

Gostyngiad yng nghyllideb Gwella Safonau Ysgol	43.4	Addysg	Os na fydd unrhyw gyllideb ganolog ar gael i dargedu cynnal a chadw, a fydd yn dileu'r hyblygrwydd i allu cefnogi/gwella'r ysgol, ynghyd â goblygiad hynny o ran rheoleiddio.
Newidiadau cyflenwi Gwasanaeth Allgymorth sy'n rhan o'r Gwasanaeth Ieuentid	16.3	Addysg	Cynnydd mewn ymddygiad gwrth-gymdeithasol gan na fydd gan y Cyngor ddarpariaeth i symud i mewn i'r ardal yn sydyn, lle mae ymddygiad gwrth-gymdeithasol pobl ifanc yn broblem. Dim darpariaeth o wasanaeth symudol i'w gynnig yn y tymor byr i ieuentid sy'n byw mewn ardaloedd gwledig, a 'man cyfarfod' sydd ddim yn dibynnu ar gael defnydd yr adeilad. Bydd y Groes Goch yn parhau i chwilio am ffynonellau newydd i ariannu'r gwaith yn ei ffurf bresennol. Canolbwytio gwaith y Gweithiwr Ieuentid Alcohol (rhan o'r tîm presennol) i weithio drwy ysgolion, clybiau ieuentid a chlybiau ôl-ysgol, a gwaith prosiectau byr aml-asiantaethol, fel y rhaglen Teen Total, yn hytrach na gweithio ar y bws all-ymestyn. Ymgynghoriad gyda Teuluoedd yn Gyntaf a Gyrra Cymru i ail-gyfeirio grant presennol sy'n cefnogi'r gwaith yma i gefnogi pobl ifanc 18-24 sydd ddim mewn addysg, hyfforddiant na gwaith, i ymgysylltu a gwella eu cyfle i fod yn gyflogedig yn y dyfodol.
Brecwast ysgol am ddim - cyflwyno ffi i ddisgyblion nad ydynt yn derbyn Prydau Ysgol am ddim	171.0	Addysg	Ymgynghoriad i gymryd lle.
Cynyddu rhent tai Gofalwyr	4.0	Addysg	Mae'r cynigion yn annhebygol o gael effaith anghyfartal ar unrhyw grŵp.
Gostyngiad yng ngrantiau'r celfyddydau	2.6	Addysg	
Gostyngiad yng nghyllideb digonolrwydd gofal plant	6.0	Addysg	
Gwasanaeth Cwnsela – gostyngiad yn y cyfraniad	9.0	Addysg	Byddai unrhyw doriad yn doriad mewn gwasanaeth i blant (oriau pobl). Gallai hyn arwain at weithwyr fyddai'n fregus ac yn dal achosion unigol yn rhy hir. Gallai dal achos yn rhy hir fod yn breder o ran 'diogelu' mewn achosion unigol. Fel canlyniad i achosion unigol y byddai posibilrwydd o adwaith negyddol, gydag effaith uniongyrchol ar bobl ifanc bregus.
Gostyngiad 10% yn y cyfraniad i'r Cyd-bwyllgor AAA	93.0	Addysg	
Gostyngiad lleoliadau allsirol	80.0	Addysg	Mae talu am leoliadau all-sirol yn ofyniad statudol. Mae lleoliadau all-sirol arbenigol yn rhan o ddyletswyddau addysgu a chartrefu nifer o'n pobl ifanc mwyaf bregus, oherwydd eu hanableddau corfforol, addysgol a/neu synhwyrol, pan nad yw'r arbenigedd yn bodoli o fewn y sir. Mae canran o'r costau i addysg ynghlwm â lleoliadau all-sirol Plant Mewn Gofal y tu allan i'r sir, a/neu eu bod mewn lleoliadau diogel drwy'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuentid neu oherwydd lleoliad arbenigol lechyd Meddwl.
Gostyngiad yng nghyllideb Dyslecsia Cynradd	27.2	Addysg	Ysgolion yn methu darparu o fewn eu cyllideb ddatganoledig. Rhieni yn apelio i driwlynys AAA, ac os yn ennill yn creu cynsail. Aelodau etholedig yn wynebu pwysau am ddarpariaeth ychwanegol ar gyfer plant "dan anfantais". Cael ei liniaru drwy gadw Arian wrth Gefn.
Gostyngiad yng nghyfraniad Grant URDD	21.0	Addysg	Angen parhau cefnogaeth broffesiynol i'r Mudiad gan y Swyddog Ieuentid dros y cyfnod trosiannol, er mwyn sicrhau eu bod yn deall eu cyfrifoldebau o ran bodloni telerau grantiau'r Ymddiriedolaeth. Angen adolygu buan ar ddiwedd cyfnod Grant yr Ymddiriedolaeth (4ydd blwyddyn), er mwyn sicrhau parhad gwaith y Mudiad i'r dyfodol.
Gostyngiad yng nghyfraniad Grant Ffermwyr Ifanc	21.0	Addysg	Angen parhau cefnogaeth broffesiynol i'r Mudiad gan y Swyddog Ieuentid dros y cyfnod trosiannol, er mwyn sicrhau eu bod yn gallu gosod eu systemau cyflogaeth ac ati yn eu lle ar gyfer cyflogi eu staff newydd a sicrhau eu bod yn deall eu cyfrifoldebau o ran bodloni telerau grantiau'r Ymddiriedolaeth. Angen adolygu buan ar ddiwedd cyfnod Grant yr Ymddiriedolaeth (4ydd blwyddyn), er mwyn sicrhau parhad gwaith y Mudiad i'r dyfodol.

Gostwng cyfraniad i'r Gwasanaeth Cerddoriaeth William Mathias	23.6	Addysg	Bydd angen sicrhau cytundeb y bwrdd rheoli i'r arbediad, a gan ein bod yn gweithio mewn partneriaeth gyda Gwynedd, bydd angen sicrhau cytundeb am y ganran o doriad i'w wneud. Rhagwelir y byddai'n bosib lleihau'r cyfraniad heb effeithio'n negyddol ar lefel ac ansawdd y ddarpariaeth a gynigir i unigolion. Bydd angen ymgynghori'n llawn gyda rheolwr y gwasanaeth er mwyn mesur effaith unrhyw doriad, a chytuno ar gamau gweithredu.
Cynnal - Gostyngiad 10% yng Nghytundeb Lefel Gwasanaeth	36.0	Addysg	
Teithio Ôl 16 – papur Pwyllgor Gwaith pasiwyd Rhagfyr 2014	50.0	Addysg	
Cyfanswm Addysg	604.1		
Ail-dendro Newid Gwasanaeth Bws	60.0	Priffyrdd	Mae'r arbedion arfaethedig yn annhebygol o gael mwy o effaith ar y grwpiau a warchodir nag unrhyw grwpiau eraill.
Gostyngiad yng nghyllideb Goleuadau Priffyrdd	100.0	Priffyrdd	Bydd dirywiad i'r rhwydwaith ffyrdd yn cael effaith anghyfartal ar bobl anabl a phobl hŷn. Fodd bynnag, fe fyddai'r dirywiad yn dod yn raddol.
Gostyngiad yng nghyllideb Gwaith Priffyrdd	414.0	Priffyrdd	
Gostyngiad yng nghyllideb Gwaith Arafu Traffig	20.0	Priffyrdd	
Gostyngiad yng nghyllideb Strwythurau	20.0	Priffyrdd	
Rhesymoli Staff	150.0	Priffyrdd	
Gostyngiad yng Nghyllideb Safecote	25.0	Priffyrdd	Mae'r arbedion arfaethedig yn annhebygol o gael mwy o effaith ar y grwpiau a warchodir nag unrhyw grwpiau eraill.
Cynnydd yn incwm net parcio	40.0	Priffyrdd	
Cyfanswm Priffyrdd	829.0		
Gostyngiad cyffredinol i linellau cyllideb cyflenwadau a gwasanaethau	2.0	Tai	Mae'r cynigion yn annhebygol o gael effaith anghyfartal ar unrhyw grŵp.
Cael gwared â'r gyllideb Lwfansau Car	20.3	Tai	
Lleoliadau Gwely a Brecwast	115.0	Tai	
Cyfanswm Tai	137.3		
Gostyngiad yn Lwfansau Car	3.0	AD	Mae'r cynigion yn annhebygol o gael effaith anghyfartal ar unrhyw grŵp.
Terfynu prydles Tŷ Will		AD	
Arbedion Contract Iechyd Galwedigaethol	4.0	AD	
Gostyngiad Cyllideb Hyfforddiant SCDWP	20.0	AD	
Cyllideb Hyfforddiant	20.0	AD	
Cyfanswm AD	47.0		
Cael gwared ar swydd wag	54.0	TG Ch	Mae'r cynigion yn annhebygol o gael effaith anghyfartal ar unrhyw grŵp.
Gostyngiad yn Lwfansau Car	3.0	TG Ch	
Balans yr Ail-strwythuro	72.0	TG Ch	
Cyfanswm TG Ch	129.0		

Gostyngiad - Cyflenwadau a Gwasanaethau Cyffredinol	3.0	Cynllunio	Mae gwasanaethau cynllunio statudol yn cael effaith ar greu swyddi a thai fforddiadwy a all gael effaith anghyfartal ar yr iaith Gymraeg, teuluoedd ifanc a'r rhai tlotaf yn y gymuned.
Gostyngiad Cyfraniad Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd	25.0	Cynllunio	
Effeithlonrwydd Cyffredinol Llecynnau Agored, Cefn Gwlad ac Arfordir	2.0	Cynllunio	
Gostyngiad Cyflwyno Coed Cymru	7.0	Cynllunio	
Gostyngiad yn Oriau Wardeiniaid – Tymhorol a Chymunedol	5.0	Cynllunio	
Incwm Ffi Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid	10.0	Cynllunio	
Secondiad aelod o staff	13.0	Cynllunio	Bydd gwaith dewisol yn cael blaenoriaeth is.
Cyfanswm Cynllunio	65.0		
Adolygiad incwm Mân-ddaliadau wedi ei amgáu	36.0	Eiddo	Mae'r cynigion yn annhebygol o gael effaith anghyfartal ar unrhyw grŵp.
Contract Glanhau - Gostyngiad yn Staff wrth gefn	25.0	Eiddo	Mae'r cynigion yn annhebygol o gael effaith anghyfartal ar unrhyw grŵp.
Gostyngiad yn staff i adlewyrchu llwyth gwaith pensaernïol	26.0	Eiddo	Mae'r cynigion yn annhebygol o gael effaith anghyfartal ar unrhyw grŵp.
Cyfanswm Eiddo	87.0		
Moderneiddio cyflenwadau a Gwasanaethau oherwydd dwy adran yn ymuno	15.0	Gwarchod y Cyhoedd	Mae'r cynigion yn annhebygol o gael effaith anghyfartal ar unrhyw grŵp.
Cyfanswm Gwarchod y Cyhoedd	15.0		
Ymarferion Tendro	65.0	Adnoddau	Mae'r cynigion yn annhebygol o gael effaith anghyfartal ar unrhyw grŵp.
Costau cardiau credyd	16.0	Adnoddau	
Cyfanswm Adnoddau	81.0		
Gostyngiadau Staffio	50.0	Trawsnewid	Mae'r cynigion yn annhebygol o gael effaith anghyfartal ar unrhyw grŵp.
Prosiect Gweithio'n Gallach	300.0	Trawsnewid	
Cyfanswm Trawsnewid	350.0		
Newidiadau cyflenwi Gwasanaethau Gwastraff Clinigol	67.0	Gwastraff	Yn debygol o gael effaith anghyfartal ar bobl hŷn, teuluoedd gyda phlant ifanc, pobl anabl.
Colli swydd wag tymor hir	38.0	Gwastraff	Mae'r cynigion yn annhebygol o gael effaith anghyfartal ar unrhyw grŵp.
Gostwng Cyllideb Costau Tirlenwi	75.0	Gwastraff	Mae'r cynigion yn annhebygol o gael effaith anghyfartal ar unrhyw grŵp.
Gostwng oriau ac arferion gweithio yn y Ganolfan Ailgylchu Gwastraff Domestig	80.0	Gwastraff	
Gostwng Casgliadau Gwastraff Swmpus o 2 i 1	60.0	Gwastraff	Yn debygol o gael effaith anghyfartal ar bobl hŷn, teuluoedd gyda phlant ifanc, pobl anabl.
Cost amnewid biniau du	50.0	Gwastraff	Mae'r arbedion arfaethedig yn annhebygol o gael mwy o effaith ar y grwpiau a warchodir nag unrhyw grwpiau eraill.
Gostyngiad yng nghyllideb Glanhau Strydoedd	206.0	Gwastraff	
Cyfanswm Gwastraff	576.0		
Rhesymoli'r Uwch Dim Arweinyddiaeth	300.0	UDA	Mae'r cynigion yn annhebygol o gael effaith anghyfartal ar unrhyw grŵp.
Cyfanswm Uwch Dim Arweinyddiaeth	300.0		
Cyfanswm	4,325.5		
Crynodeb	£'000		
Dysgu Gydol Oes	670.4		
Gwasanaethau Cymuned	728.3		
Datblygu Cynaliadwy	1,966.2		
Dirprwy Brif Weithredwr/Costau Corfforaethol a Democraidd	960.6		
Cyfanswm	4,325.5		